

ការសិក្សា ស្តីពី

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ
និងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ពង្រឹង
សមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា
(២០២១-២០៣០)

ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០

អារម្ភកថា

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភាបានខិតខំដឹកនាំការសិក្សារួមមួយលើ ឯកសារស្តីពី **ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ពង្រឹង សមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភាសកម្ពុជាសម្រាប់រយៈពេល១០ឆ្នាំ ទៅមុខទៀត (២០២១-២០៣០)** ដែលបានដាក់អនុវត្តតាំងពីឆ្នាំ២០១៤ និងដល់ពេល ត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពដើម្បីបន្តអនុវត្តពីឆ្នាំ ២០២១ ដល់ឆ្នាំ២០៣០ ។

នេះគឺជាទស្សនទានអំពីចក្ខុវិស័យរយៈពេល១០ឆ្នាំខាងមុខរបស់ស្ថាប័ន ហើយក៏ជាឯកសារមូលដ្ឋានជាគន្លឹះផងដែរ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍស្ថាប័នតទៅ អនាគតឲ្យបានប្រកបដោយចីរភាពក្នុងពេលដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបន្ត ដំណើរទៅមុខក្នុងសុខសន្តិភាព ស្ថិរភាព និងការអភិវឌ្ឍតាមលទ្ធិប្រជាធិប តេយ្យ សេរីពហុបក្ស និងនីតិរដ្ឋ ប្រកបដោយកំណែទម្រង់ពហុវិស័យ ។

ការសាកល្បងសិក្សា ពិចារណាអំពីទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្របានផ្តល់ គំនិតក្នុងការរៀបចំតាក់តែងគោលបំណង នៃគោលនយោបាយដែលទាក់ទង ដល់ការពង្រឹងពង្រីកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងនីតិរដ្ឋ ព្រមទាំងការរៀបចំនូវ យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពចម្បងចំនួន ៥ចំណុច ផ្ដោតលើការពង្រឹងមុខងារព្រឹទ្ធសភា ដែលត្រូវរំលេចផែនការសកម្មភាពដើម្បីឱ្យការអនុវត្តឲ្យបានសកម្ម ជាក់ស្តែង និងរស់រវើកនូវយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ ។ ក្នុងនោះការសិក្សានេះបានឆ្លុះ បញ្ចាំងឲ្យឃើញអំពីហានិភ័យដែលអាចកើតមានផងដែរ ។

អនុលោមទៅតាមបរិបទ និងស្ថានភាពថ្មីនៃការវិវត្តរបស់ប្រទេសជាតិ ដែលកំពុងមានសន្តិភាព និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព សក្តានុពល

និងពង្រីកប្រព័ន្ធប្រយោជន៍ធ្វើការសិក្សាឲ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនូវគ្រប់ទិដ្ឋភាពនៃ
ការវិវឌ្ឍឈានឡើងរបស់ព្រឹទ្ធសភា ។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន សូមរង់ចាំទទួលដោយសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ
នូវគ្រប់យោបល់បំពេញបន្ថែម កែលម្អ ឬទិៀនដោយស្ថាបនាពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន
ទាំងអស់ ជាពិសេសពីសមាជិក សមាជិកាព្រឹទ្ធសភាដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានសង្ឃឹមថា ក្រោយទទួលបាននូវគ្រប់មតិយោបល់
និងអនុសាសន៍ពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានទាំងអស់ ឯកសារនេះនឹងមានគុណភាពមួយថ្មី
ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងការរំពឹងទុកថ្មីដែលចង់បានសម្រាប់ដំណើរទៅកាន់
វឌ្ឍនភាពពិតប្រាកដ ។

ដោយអភិវឌ្ឍនកិច្ចដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
អំពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី០១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០

មាតិកា

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាព សម្រាប់ពង្រឹងសមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា ២០២១-២០៣០

I-សេចក្តីផ្តើម	០១
II-ជំនើរនៃការអភិវឌ្ឍព្រឹទ្ធសភា	០១
១/-ផែនការសកម្មភាពរយៈពេលខ្លី (២០០៧-២០០៩).....	០៣
២/-ផែនការសកម្មភាពរយៈពេលមធ្យម (២០១០-២០១៣)...	០៣
៣/-ផែនការសកម្មភាពរយៈពេលវែង (២០១៤-២០១៩).....	០៤
III-ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់ព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា.....	០៥
IV-ការប្រឈមរបស់ព្រឹទ្ធសភា	០៦
១/-សាកលភារូបនីយកម្ម	០៦
២/-សមាហរណកម្មតំបន់	០៧
៣/-វឌ្ឍនភាពឥតឈប់ឈរនៃវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន.....	០៧
៤/-លក្ខខណ្ឌផ្ទាល់នៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកម្ពុជា តាមដំណាក់កាលនីមួយៗ	០៨
៥/-លក្ខខណ្ឌផ្ទាល់ពីការអភិវឌ្ឍរបស់ព្រឹទ្ធសភា ដែលទាមទារ នូវតម្រូវការ និងសំណូមពរថ្មីៗ	០៨
V-ចក្ខុវិស័យរបស់ព្រឹទ្ធសភា	០៩
១-ភាពតំណាង	០៩

២-តម្លាភាព.....	១០
៣-ភាពចូលជិតបាន.....	១០
៤-គណនេយ្យភាព.....	១០
៥-ប្រសិទ្ធភាព.....	១០

VI-គោលបំណងនៃគោលនយោបាយរបស់ព្រឹទ្ធសភា.....១៣

គោលបំណងគោលនយោបាយ : ការពង្រឹងពង្រីកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស និងនីតិរដ្ឋ លើមូលដ្ឋាននៃស្មារតីបង្រួបបង្រួមជាតិ និងសុខដុមរក្សជាតិទាំងមូល ក្រោមដំបូលរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមានសន្តិភាព ស្ថិរភាព និងការអភិវឌ្ឍយូរអង្វែង.....១៦

១-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី១ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារនីតិកម្ម.....១៧

២-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី២ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារតាមដានការអនុវត្តច្បាប់.....២៨

៣-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី៣ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារតំណាង.....៣២

-ការបង្កើនទំនាក់ទំនងសាធារណៈ និងបេសកកម្មជាប្រព័ន្ធទៅកាន់ភូមិភាគ និងមូលដ្ឋាន.....៣២

-ការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈ និងវេទិកាសាធារណៈ.....៣៣

៤-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី៤ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ.....៣៩

- សិទ្ធិមនុស្ស.....៤៣

- សមភាពរវាងភេទ.....	២៣
- ការអភិវឌ្ឍ.....	២៤
- ពាណិជ្ជកម្ម.....	២៤
- ការចូលរួមរបស់សភានៅក្នុងដំណើរការសមាហរណកម្មតំបន់	២៥
- ការទូតសភា.....	២៥
- សហប្រតិបត្តិការសភា.....	២៦
- ការនួយខាងបច្ចេកទេសសភា.....	២៧

៥-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី៥ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន ២៩

៥-១.ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ដើម្បីព្រឹទ្ធសភាមានសេវាគាំទ្រប្រកបដោយគុណភាព	២៩
៥-២.ការអភិវឌ្ឍវិស័យទំនាក់ទំនងសាធារណៈ ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពរបស់ព្រឹទ្ធសភា.....	៥២
៥-៣.ការធានាគ្រប់គ្រងសន្តិសុខ សុវត្ថិភាពព្រឹទ្ធសភាឱ្យបានពេញលេញ និងការធានាបើកចំហព្រឹទ្ធសភាជាសាធារណៈឱ្យកាន់តែមានលក្ខណៈគាប់ប្រសើរ... ៥២	

VII-ហានិភ័យ ៥៥

VIII-សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៥៦

**ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាព
សម្រាប់ពង្រឹងសមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា ២០២១-២០៣០**

I-សេចក្តីផ្តើម

ព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា ជាអង្គការដែលមានអំណាចនីតិប្បញ្ញត្តិ ហើយបំពេញ
ភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដូចបានកំណត់ក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង និងច្បាប់ជា
ធរមាន ។

ក្នុងរយៈពេល២១ឆ្នាំកន្លងទៅ (១៩៩៩-២០២០) ព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជាបាន
ខិតខំបំពេញនូវតួនាទីរបស់ខ្លួនរួមជាមួយរដ្ឋសភាក្នុងនាមអង្គការនីតិប្បញ្ញត្តិ
ហើយទទួលបាននូវលទ្ធផលល្អជាដំហានៗ ក្នុងនីតិកាលទី១ នីតិកាលទី២
នីតិកាលទី៣ និងចូលមកដល់នីតិកាលទី៤ នេះ។

ការគាំទ្រពីអង្គការនីតិប្បញ្ញត្តិនៃប្រទេសក្នុងតំបន់ និងលើពិភពលោក
ជំនួយពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សភា និងរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសជាមិត្ត ព្រមទាំងពីអង្គការ
អន្តរជាតិជាដៃគូនានា រួមទាំងការខិតខំយ៉ាងខ្លាំងក្លាផ្ទាល់ខ្លួនផង ជំរុញឱ្យ
ព្រឹទ្ធសភា និងអង្គការនីតិប្បញ្ញត្តិកម្ពុជាកសាង និងពង្រីកបាននូវសមត្ថភាព
មួយកម្រិតទៀតនៅក្នុងដំណាក់កាលថ្មី នៃការធ្វើសមាហរណកម្មខ្លួនទៅក្នុង
ក្របខ័ណ្ឌអន្តរសភា ពហុភាគី តំបន់ និងពិភពលោក ព្រមទាំងមានទំនាក់ទំនង
ប្រកបដោយផ្ទៃផ្ទាល់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌទ្វេភាគីជាមួយអង្គការនីតិប្បញ្ញត្តិនៃប្រទេសជា
មិត្តជិតស្និទ្ធ ។

II-ដំណើរផែនការអភិវឌ្ឍន៍ព្រឹទ្ធសភា

ការអភិវឌ្ឍន៍ព្រឹទ្ធសភា បានស្ថិតក្រោមក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រចំនួនពីរគឺ ៖

១-ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ៥ឆ្នាំ (២០០៣-២០០៨)។

២-ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ពង្រឹង
សមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា (២០០៧-២០១៨)។

ព្រឹទ្ធសភាបានអនុវត្តប្រកបដោយផ្ទៃផ្កានូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រដំបូង
(២០០៣-២០០៨) ដែលមានគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៥ គឺ ៖

- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១ : ការគ្រប់គ្រង និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។
- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ : រចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធគោលនយោបាយ
និងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រង ។
- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៣ : ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ។
- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ : ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។
- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៥ : ទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថាប័នជាតិ និងអន្តរជាតិ។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រខាងលើនេះ បានក្រាលផ្ទុះទៅដល់ការរៀបចំ និង
ដាក់អនុវត្តជាបន្តនូវក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ពង្រឹង
សមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា (២០០៧-២០១៨) ដែលមានគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ
ចំនួន ៦ គឺ ៖

- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១ : អង្គការនីតិបញ្ញត្តិដែលមានសមត្ថភាព
ពេញលេញក្នុងការធ្វើច្បាប់ ។
- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ : អង្គការនីតិបញ្ញត្តិដែលមានសមត្ថភាពពេញ
លេញក្នុងការតាមដានស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ។
- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៣ : ស្ថាប័នដែលជាតំណាងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
ពិតប្រាកដ ។

-គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ : ព្រឹទ្ធសភាដែលមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការធានា
នូវលំហូរព័ត៌មាន ។

-គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៥ : ព្រឹទ្ធសភាដែលមានសេវាកម្មប្រកបដោយ
គុណភាព ។

-គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៦ : ព្រឹទ្ធសភាដែលអនុវត្តទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ
ប្រកបដោយកិត្យានុភាព ។

ស្របតាមគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទាំង ៦ចំណុច ផែនការសកម្មភាពត្រូវបាន
រៀបចំសម្រាប់រយៈពេលខ្លី រយៈពេលមធ្យម និងរយៈពេលវែង ដូចតទៅ ៖

+ ផែនការសកម្មភាពរយៈពេលខ្លី (២០០៧-២០០៩)

១-ការពង្រឹងតួនាទីរបស់ព្រឹទ្ធសភា

ក/-ការពង្រឹងតួនាទីធ្វើច្បាប់

ខ/-ការពង្រឹងតួនាទីតាមដានអង្គនីតិប្រតិបត្តិ

គ/-ការពង្រឹងតួនាទីតំណាង

ឃ/-ការពិនិត្យមើលនីតិវិធីពិនិត្យសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬ
សេចក្តីស្នើច្បាប់ ។

២-ការពង្រឹងធនធានមនុស្ស និងការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន

ក/-ការបណ្តុះបណ្តាល និងពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីព្រឹទ្ធសភា

ខ/-សំណូមពរជាយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព
ព្រឹទ្ធសភា ។

+ ផែនការសកម្មភាពរយៈពេលមធ្យម (២០១០-២០១៣)

១-ការបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់សមាជិកព្រឹទ្ធសភាថ្មី

២-ការពិនិត្យមើលនីតិវិធីពិនិត្យសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់

៣-ការចូលរួមរបស់សភានៅក្នុងការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់តាំងពីដំណាក់កាលដំបូង

៤-ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថ្នាក់គណៈកម្មការនានា

៥-ការពង្រឹងតួនាទីរៀបចំ និងតាមដានថវិកា ព្រមទាំងតាមដានការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងវប្បធម៌

៦-ការពង្រឹងទំនាក់ទំនងសាធារណៈ

៧-ភាពជាតំណាងរបស់ព្រឹទ្ធសភា

៨-កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់និស្សិត ។

+ ផែនការសកម្មភាពរយៈពេលវែង (២០១៤-២០១៩)

១-ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលសភា

២-ការបន្តពង្រឹងតួនាទីរៀបចំ និងតាមដានថវិកា និងការតាមដានការវិវត្តច្បាប់ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ និងបរិស្ថាន

៣-ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវរបស់ព្រឹទ្ធសភា

៤-ការធានាសមត្ថភាពធ្វើជាតំណាងរបស់សមាជិកព្រឹទ្ធសភា ។

+ ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ពង្រឹងសមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជារយៈពេល ១០ឆ្នាំ (២០២១-២០៣០) ដោយផ្ដោតសំខាន់ទៅលើយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពចំនួន ៥:

១-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី១ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារនីតិកម្ម

២-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី២ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារការតាមដានការអនុវត្តច្បាប់

៣-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី៣: ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារតំណាង

២-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី២ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារសហប្រតិ-
បត្តិការអន្តរជាតិ និងទំនាក់ទំនង
សាធារណៈ

៥-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី៥ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារអភិវឌ្ឍន៍
ស្ថាប័ន

លើមូលដ្ឋាននៃឯកសារគោលទាំងពីរសម្រាប់ការតម្រង់ទិស ព្រឹទ្ធសភាបាន
ខិតខំអភិវឌ្ឍស្ថាប័នប្រកបដោយសក្តានុពលក្នុងស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ និង
បានធ្វើដំណើររីកចម្រើនទៅមុខយ៉ាងឆាប់រហ័សលើចំណុចជាច្រើនជាងអ្វី
ដែលបានគ្រោងទុក ។ ប៉ុន្តែក៏នៅមានខ្វះចន្លោះជាច្រើនប្រការដែលចាំបាច់ត្រូវ
គិតគូរពិចារណា និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ។

III-ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់ព្រឹទ្ធសភាអម្ពុជា

ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសមាជិកព្រឹទ្ធសភាឆ្នាំ២០០៦ ឆ្នាំ២០១២ និង
ឆ្នាំ២០១៨ ការរៀបចំបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងព្រឹទ្ធសភាថ្មីឡើងវិញតាមនីតិកាលនីមួយៗ
ការកសាងបាននូវច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈសមាជិកព្រឹទ្ធសភា, ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ
និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃសមាជរដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភា, ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់
ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមន្ត្រីរាជការនៃក្រុមនីតិប្បញ្ញត្តិ, ច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង
សមាជិកព្រឹទ្ធសភា(លើកទី២) រួមទាំងការធ្វើស្វ័យវាយតម្លៃតាមលក្ខណៈ
វិនិច្ឆ័យរបស់សហភាពអន្តរសភា(IPU) បានធ្វើឱ្យតួនាទីរបស់ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវបាន
លើកតម្កើងឱ្យទូលំទូលាយក្នុងមជ្ឈដ្ឋានជាតិ និងអន្តរជាតិ ។ សមាជិកព្រឹទ្ធសភា
បានក្លាយទៅជាតំណាងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ទាំង៨ភូមិភាគ និងជាតំណាង
ឱ្យប្រជាជាតិខ្មែរទាំងមូល ។

សមាជិកព្រឹទ្ធសភាបានផ្សារភ្ជាប់សកម្មភាពទៅនឹងតថភាពរបស់ថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលកំពុងចូលរួមអនុវត្តយ៉ាងសកម្មនូវគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ។

ការរៀបចំដំណើរការយន្តការ “ក្រុម” ដូចជាក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភាប្រចាំភូមិភាគ ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ក្រុមមិត្តភាព ក្រុមទទួលបន្ទុកការងារអន្តរសភា APF, AIPA, IPU, APPF, APA, CLV និង ក្រុមមិត្តភាពផ្សេងៗទៀតចំនួន១២...។ល។ ព្រមទាំងការរៀបចំវេទិកាច្រើន កម្រិតនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិបានធ្វើឱ្យការបំពេញមុខងារទាំងបីរបស់ព្រឹទ្ធសភា បាននឹងកំពុងប្រែប្រួលទាំងបរិមាណ និងគុណភាព ។ ស្របតាមការវិវត្តរបស់ ព្រឹទ្ធសភានេះ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភាបានកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ខ្លួន។ ពិសេសសម្រាប់ការវិវត្តលើវិស័យគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងថវិការដ្ឋ ព្រឹទ្ធសភាបាន រៀបចំកញ្ចប់ថវិកាតាមកម្មវិធីប្រចាំឆ្នាំសម្រាប់ផ្តល់ជូនរចនាសម្ព័ន្ធនយោបាយ និងរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលអនុវត្តក្នុងនាមជាអង្គភាពថវិកា ដែលត្រូវអនុវត្តថវិកា ទៀងទាត់តាមកម្មវិធី ។

IV-ការប្រឈមរបស់ព្រឹទ្ធសភា

វឌ្ឍនភាពផ្ទៃក្នុង រួមទាំងលទ្ធផលនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី ពហុ- ភាគីក្នុងកម្រិតតំបន់ និងអន្តរជាតិ ប្រកបដោយផ្ទៃផ្កាបានផ្តល់ផលអនុគ្រោះ ចំពោះដំណើរទៅមុខរបស់ព្រឹទ្ធសភា ។

លើការជាក់ស្តែង ក្នុងរយៈពេលវែង ព្រឹទ្ធសភាត្រូវបន្តប្រឈមនឹងលក្ខខណ្ឌ និងបរិយាកាសធំៗដូចតទៅ ៖

- ១/- សាកលការរូបនីយកម្ម : ដំណើរការសាកលការរូបនីយកម្ម តម្រូវឱ្យ អង្គនីតិបញ្ញត្តិកម្ពុជាខិតខំដើរតាមស្តង់ដារការងារជាលក្ខន្តិកៈ នៃសភាទំនើបក្នុងក្របខ័ណ្ឌពិភពលោក ។

២/- សមាហរណកម្មតំបន់ : ក្នុងនាមជាសមាជិកសហគមន៍អាស៊ាន ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥មក តម្រូវឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាចម្បងរវាង សភានៃប្រទេសអាស៊ានលើការងារនីតិកម្ម ជាពិសេសរវាងនីតិកម្ម តំបន់ និងនីតិកម្មជាតិ ដែលត្រូវឯកភាព និងធ្វើយច្បងស៊ីសង្វាក់គ្នា ជាប្រព័ន្ធឯកភាព។ អន្តរកម្មរវាងសភាកាន់តែទូលំទូលាយ ដើម្បី បម្រើបុព្វហេតុសហគមន៍អាស៊ានខាងនយោបាយ និងសន្តិសុខ សហគមន៍អាស៊ានខាងសេដ្ឋកិច្ច និងសហគមន៍អាស៊ានខាងសង្គម និងវប្បធម៌។ ការយល់ដឹងអំពីអាស៊ាន ចំណេះដឹងភាសាបរទេស និង ជំនាញសមស្របរបស់មន្ត្រីសម្រាប់បម្រើដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ រវាងសភាក្នុងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាននៅមានកម្រិត មិនទាន់អាចធ្វើយ តបបានទាំងស្រុងទៅនឹងបរិបទអាស៊ានសម្រាប់ពេលបច្ចុប្បន្ន និង ទៅអនាគត ។

៣/- វឌ្ឍនភាពឥតឈប់ឈរនៃវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន : សភា -ភាគច្រើននៅលើពិភពលោកបានច្នៃប្រឌិតបញ្ចូលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានដោយទូលំទូលាយនៅក្នុងការងារប្រចាំថ្ងៃ ជា ពិសេស ការអនុវត្តមុខងារចម្បងទាំងបីរបស់ស្ថាប័ន។ ឯអង្គនីតិប្បញ្ញត្តិ កម្ពុជាយើងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលដំបូង ទើបតែចាប់ផ្តើមប្រើប្រាស់ បច្ចេក វិទ្យាព័ត៌មាន និងជាពិសេសប្រើប្រាស់ IPad ក្នុងព្រឹទ្ធសភា ដោយពុំទាន់បានស៊ីជម្រៅ ទូលំទូលាយ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ជាប្រព័ន្ធនៅឡើយ ។

-ការប្រតិបត្តិការងារតាមប្រព័ន្ធ បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានសម្រាប់ការ ប្រជុំគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ ប្រជុំពេញអង្គ វេទិកាតាមភូមិភាគ

សិក្ខាសាលា និងការងាររដ្ឋបាលពីចម្ងាយក្នុងគ្រាមានអាសន្នពុំទាន់
បានក្លាយ ជាទម្លាប់ប្រតិបត្តិលំទូលាយនៅឡើយ ។

២/-លក្ខខណ្ឌផ្ទាល់នៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ និងបរិស្ថាន
កម្ពុជាតាមដំណាក់កាលនីមួយៗ៖ កំណែទម្រង់លើវិស័យសំខាន់ៗរបស់
រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៦ នៃរដ្ឋសភា និងឆន្ទៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល
ប្រឆាំងប្តូរផ្តាច់នឹងបាតុភាពអវិជ្ជមាន និងអសកម្មសព្វសារពើនៅក្នុង
សង្គមកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន មានទំនាក់ទំនងពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការជារួម
របស់អង្គនីតិប្បញ្ញត្តិកម្ពុជា ក្នុងប្រតិបត្តិការលើមុខងារស្នូលទាំងបី
ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ និងក្នុងគុណភាពមួយថ្មី ដែលឈរលើ
នីតិវិធី និងអភិបាលកិច្ចល្អ ។

៥/-លក្ខខណ្ឌផ្ទាល់ពីការអភិវឌ្ឍរបស់ព្រឹទ្ធសភា ដែលទាមទារនូវតម្រូវការ
និងសំណូមពរថ្មីៗ : នីតិវិធី ស្តង់ដារ ធនធាន ប្រព័ន្ធការងារ ប្រព័ន្ធ
សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា បទដ្ឋានបច្ចេកទេសទាមទារឱ្យ
កាន់តែល្អប្រសើរឡើង ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងទំហំការងារ និងការទទួល
ខុសត្រូវចំពោះមុខសាធារណជន ។ អ្វីៗនៅមានកម្រិតអាស្រ័យដោយ
ធនធាន សមត្ថភាព និងសេវាគាំទ្រសព្វប្រភេទនៅតែត្រូវខិតខំបំពេញ
បន្ថែមឱ្យកាន់តែខ្ពស់ថែមទៀត ជាអាទិ៍ នីតិវិធីខ្លះពុំទាន់មានទម្លាប់ធ្វើ
ជាប្រព័ន្ធនៅឡើយ (ការស្រាវជ្រាវ និងការពិគ្រោះយោបល់) ។ នីតិវិធី
គួរត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឱ្យចេញជារូបរាងពិតប្រាកដសម្រាប់ការ
អនុវត្តមាត្រានីមួយៗនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ពាក់ព័ន្ធនឹងតួនាទី ភារកិច្ច និង
សមត្ថកិច្ចរបស់ព្រឹទ្ធសភា និងប្រការនីមួយៗនៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងព្រឹទ្ធ-
សភា ។ ការងាររឹបរួមការ និងវិសហមជ្ឈការដែលរដ្ឋបានអនុវត្តតាំងពី

ឆ្នាំ២០០២មក កំពុងប្រព្រឹត្តទៅទន្ទឹមនឹងការបន្តកសាងច្បាប់ បទដ្ឋាន ការផ្ទេរសមត្ថកិច្ច ធនធាន មធ្យោបាយ និងការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌមន្ត្រី រាជការសម្រាប់បម្រើការនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាពិសេសការសម្រិត សម្រាំងលើការផ្តល់សេវាបម្រើប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានល្អប្រសើរ និងការ កសាងជំនឿ និងទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមកលើរដ្ឋអំណាចគ្រប់ ជាន់ថ្នាក់ និងរាជរដ្ឋាភិបាល ។

ព្រឹទ្ធសភា បានចូលរួមដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាមួយចំនួនរបស់ប្រជា ពលរដ្ឋ។ ប៉ុន្តែទាំងនីតិវិធី និងប្រសិទ្ធភាពជាទូទៅពុំទាន់ធានាបានល្អជាប្រចាំនៅ ឡើយ ។

ព្រឹទ្ធសភាត្រូវការនូវធាតុចូលនិងការវិនិយោគជាច្រើនទៀតលើគ្រប់វិស័យ ដើម្បីឈានឆ្ពោះទៅកាន់លក្ខន្តិកៈជាសភាទំនើប នាសតវត្សទី២១ នេះ ។

V-បក្ខវិស័យរបស់ព្រឹទ្ធសភា

ក្នុងស្ថានភាពថ្មីនេះ ព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជាបានមើលឃើញថា ព្រឹទ្ធសភាបាន វិវត្តដល់ដំណាក់កាលមួយថ្មីដែលត្រូវប្រែប្រួលយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធ ភាពនៃការអនុវត្តមុខងារស្នូលទាំងបីរបស់ខ្លួនគឺ មុខងារនីតិកម្ម (ធ្វើច្បាប់) មុខ ងារត្រួតពិនិត្យ (តាមដានការអនុវត្តច្បាប់) និងមុខងារតំណាង ។ ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវខិតខំពង្រឹងពង្រីកសកម្មភាពឆ្ពោះទៅអនុវត្តការងារជាប្រព័ន្ធនៃសភាទំនើប ដោយត្រូវឈរលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចតទៅ៖

- ១- ភាពតំណាង : ខាងសង្គម និងនយោបាយប្រកបដោយបរិយាប័ន្នរបស់ ប្រជាជាតិទាំងមូល ដែលចម្រុះគ្នា ហើយធានាដល់ ភាពតំណាងដោយស្មើភាពគ្នា និងដោយតុល្យភាពខាង យេនឌ័រសម្រាប់សមាជិកព្រឹទ្ធសភាទាំងអស់។

២- តម្លាភាព : ដោយបើកចំហទំនាក់ទំនងចំពោះប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់
តាមរយៈប្រព័ន្ធព័ត៌មាន និងបណ្តាញសង្គម និងមាន
តម្លាភាពនៅក្នុងការចាត់ចែងកិច្ចការសព្វសារពើរបស់
ព្រឹទ្ធសភា ។

៣- ភាពចូលជិតបាន : ដោយចេះលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេស
សាធារណជន យុវជន កុមារ សមាគម អង្គការមិនមែន
រដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនអាចចូលរួមបានក្នុង
ដំណើរការការងាររបស់សភា ។

៤- គណនេយ្យភាព: សមាជិកព្រឹទ្ធសភាត្រូវរាយការណ៍ដោយទៀងទាត់
ឱ្យម្ចាស់ឆ្នោតបានដឹង អំពីរបៀប និងលទ្ធផលដែលខ្លួន
បំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួនដើម្បីបម្រើផលប្រយោជន៍
របស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងប្រទេសជាតិ និងអំពីសុចរិតភាព
ជាឧត្តមគតិ និងឆន្ទៈប្តូរផ្តាច់របស់ខ្លួន ។

៥- ប្រសិទ្ធភាព : ការចាត់តាំងត្រូវស្របតាមគុណតម្លៃប្រជាធិបតេយ្យ
ហើយបំពេញបានល្អនូវមុខងារនីតិកម្ម តំណាង និង
ត្រួតពិនិត្យរបស់សភា ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវ
ការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋទាំងមូល ។

សម្រាប់រយៈពេលខាងមុខ ព្រឹទ្ធសភាមានចក្ខុវិស័យ គឺចង់ធ្វើឱ្យការអនុវត្ត
ការងារសព្វសារពើរបស់ខ្លួនបានស្របតាមស្តង់ដារការងារនៃសភាទំនើប និង
ជាដៃគូដ៏ល្អជាមួយសភានានាក្នុងតំបន់ និងពិភពលោកដោយ ៖

- ព្រឹទ្ធសភាបំពេញបាននូវមុខងារជាចម្បងជាតំណាងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
ទូទាំងប្រទេស និងជាកម្លាំងចលករ ដើម្បីធានាជោគជ័យនៃការអនុវត្ត

គោលនយោបាយវិមជ្ឈការ វិសហមជ្ឈការរបស់រដ្ឋ និងការអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់ ថ្នាក់ក្រោមជាតិលើគ្រប់វិស័យ

- ព្រឹទ្ធសភាសម្រេចបាននូវមុខងារស្នូលទាំងបី : នីតិកម្ម តាមដានការអនុវត្ត ច្បាប់ និងតំណាងព្រមទាំងមុខងារគាំទ្រទាំងពីរមុខងារសហប្រតិបត្តិការ អន្តរជាតិ និងមុខងារអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័ន ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង គុណភាពជាទំនុកចិត្ត និងបង្កើតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈ ជនជាតិ គ្រប់វិស័យ និងគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន

- គណៈកម្មការនានារបស់ព្រឹទ្ធសភា សម្រេចបាននូវមុខងារស្នូលទាំងបី ៖ នីតិកម្ម ត្រួតពិនិត្យ និងព័ត៌មានក្នុងឋានៈជាកូនព្រឹទ្ធសភា (Mini-Senate) ពិតប្រាកដ ។

- ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភានានា និងក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភាក្លាយជាយន្តការ ដ៏សកម្ម រស់រវើក និងផ្ទៃផ្កានៃជីវិតប្រជាធិបតេយ្យនៅក្នុងព្រឹទ្ធសភា ។

- អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន មានសមត្ថភាពផ្តល់សេវាបានល្អប្រសើរពេញលេញ លើគ្រប់វិស័យ និងគ្រប់ជំនាញចាំបាច់ជាតម្រូវការរបស់ព្រឹទ្ធសភា គណៈកម្មការ ក្រុមនានារបស់ព្រឹទ្ធសភា និងសមាជិកព្រឹទ្ធសភាតាម ប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលនៃសភាទំនើប ដែលបំពាក់ដោយប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មានទាន់សម័យ និងធានាមានសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសុខភាព ពេញលេញ ។

- មន្ត្រីរាជការបម្រើការងារក្នុងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន មានឆន្ទៈ និងការ ទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ មានចំណេះដឹងទូលំទូលាយខាងវប្បធម៌នយោបាយ វប្បធម៌រដ្ឋបាល វប្បធម៌សភា វប្បធម៌ប្រជាធិបតេយ្យ វប្បធម៌នីតិរដ្ឋ

វប្បធម៌ជាតិ និងជំនាញគ្រប់ប្រភេទចាំបាច់សម្រាប់កិច្ចការសភា និងមាន
សមត្ថភាពភាសាខ្ពស់ ដែលអាចផ្តល់សេវាចាំបាច់ទាំង ស្រាវជ្រាវ សរសេរ
និយាយ និងបកប្រែប្រកបដោយគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាព ។
ដើម្បីឱ្យចក្ខុវិស័យខាងលើនេះ អាចចេញបានជាលទ្ធផលពិតប្រាកដ និង

ដោយសក្តានុពល ទាំងរដ្ឋបាល ធនធាន បច្ចេកទេស នីតិវិធី បច្ចេកវិទ្យា ការ
ស្រាវជ្រាវ និង ផ្តល់យោបល់ ។

ព្រឹទ្ធសភាសម្តីដែលទៅមុខក្នុងសុទិដ្ឋិនិយម ដោយសង្ឃឹមថា នឹងបន្ត
ពង្រឹងពង្រីកឱ្យបានពេញលេញ និងជានិរន្តរនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
យ៉ាងសកម្ម និងទូលំទូលាយក្នុងក្របខ័ណ្ឌតំបន់ និងពិភពលោក ។

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រខាងលើនេះ ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍ
សេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ និងបរិស្ថានកម្ពុជាក្នុងដំណាក់កាលថ្មី ដែលឈរលើ
មូលដ្ឋាននៃការពង្រឹងពង្រីកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ សេរីពហុបក្ស និងនីតិរដ្ឋ ដែល
ត្រូវមានកំណែទម្រង់ និងអភិបាលកិច្ចល្អជាស្នូលលើគ្រប់វិស័យ ។ គោលការណ៍
និងផែនការសកម្មភាពទាំងឡាយ ដែលបម្រើឱ្យយុទ្ធសាស្ត្រនេះ មានលក្ខណៈ
បើកទូលាយ និងឈានទៅធ្វើទំនើបកម្មព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា ដើម្បីធ្វើឱ្យព្រឹទ្ធសភា
កាន់តែរឹងមាំ និងមានសមត្ថភាពរ៉ាប់រងបានទាំងស្រុងនូវនិរន្តរភាពនៃដំណើរ
ការគ្រប់ផ្នែក គ្រប់វិស័យរបស់ខ្លួន ទាំងនីតិវិធី បទដ្ឋាន រដ្ឋបាល ធនធាន
បច្ចេកទេស បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព ផាសុខភាព ។

ជាមួយគ្នានោះ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវខិតខំកសាងសមត្ថភាព ដើម្បីជាសេនាធិការ
មួយរបស់ជាតិ ក្នុងការអនុវត្តលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការគោរព
ច្បាប់ និងសិទ្ធិមនុស្ស និងកំណែទម្រង់ពហុវិស័យ ពិសេសការអនុវត្តគោល

នយោបាយវិមជ្ឈការ វិសហមជ្ឈការ ហើយជាបង្អែកដ៏រឹងមាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ទូទាំងប្រទេស ដើម្បីការអភិវឌ្ឍខាងនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ និងបរិស្ថានរបស់មូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ក្រោមជាតិប្រកបដោយសក្តានុពល និង និរន្តរភាព ។ ជាក់ស្តែង ព្រឹទ្ធសភាត្រូវចូលរួមជំរុញការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយនិរន្តរភាពរបស់កម្ពុជា និងការពង្រឹងពង្រីកតួនាទីរបស់កម្ពុជាក្នុង សហគមន៍អាស៊ាន និងពិភពលោកក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃសាកលភាវូបនីយកម្ម និង ពហុភាគីនិយមដែលជាចរន្តនាំមុខហើយដែលកំពុងប្រឈមនឹងភាពស្មុគស្មាញ មិនទៀងទាត់នយុគសម័យនេះ ។

VI-គោលបំណងនៃគោលនយោបាយរបស់ព្រឹទ្ធសភា

ការពង្រឹងសមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា គឺជាកត្តាស្នូលសម្រាប់រួមចំណែក ធ្វើឱ្យកិច្ចការនីតិបញ្ញត្តិរបស់ជាតិទទួលបានជោគជ័យជាការពង្រឹងពង្រីក ដំណើរឆ្ពោះទៅកាន់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ សេរីពហុបក្ស នីតិរដ្ឋ អភិបាលកិច្ចល្អ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃផែនការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលប្រកប ដោយបរិយាប័ន្ន ព្រមទាំងការអនុវត្តសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗ ថ្មីប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការធ្វើសមាហរណកម្មកម្ពុជាទៅក្នុងសហគមន៍ អាស៊ាន និងពិភពលោកដោយរលូន និងផ្ទៃផ្កា ។

ព្រឹទ្ធសភាត្រូវតែបង្កើនសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីធានាដល់ការបំពេញ តួនាទី ភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្នុងការពង្រឹងពង្រីកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ សេរីពហុបក្ស នីតិរដ្ឋ អភិបាលកិច្ចល្អ ការអនុវត្តកំណែទម្រង់ បន្តនិរន្តរភាពកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការងារ លើកតម្កើងយុត្តិធម៌សង្គម ការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស យេនឌ័ររួមចំណែក ក្នុងការលើកស្ទួយជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងជំរុញការ អភិវឌ្ឍគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ វិសហមជ្ឈការ និងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី ពហុបក្សនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការលើកស្ទួយកិត្យានុភាពជាតិលើ
ឆាកអន្តរជាតិ ព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជាត្រូវឱ្យសច្ចាប័ន និងតាមដានមើលការអនុវត្ត
សន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា ពិធីសារ និងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិសំខាន់ៗ ។ កម្ពុជា
ត្រូវតាំងខ្លួនជាសមាជិកដ៏ល្អរបស់សហគមន៍អាស៊ាន អង្គការសហប្រជាជាតិ
អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងជាបាត្រលេខីទទួលខុសត្រូវលើកិច្ចព្រមព្រៀង
ពិធីសារ សន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា អន្តរជាតិនានា។ ជាពិសេស ព្រឹទ្ធសភាត្រូវរួម
ចំណែកដើម្បីធានាថា ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិ
មនុស្សបានល្អ និងរលូន ដូចមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ
សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងកតិកាសញ្ញា ព្រមទាំងអនុសញ្ញា
ទាំងឡាយទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិមនុស្ស សិទ្ធិនារី សិទ្ធិកុមារ និងបរិស្ថានផងដែរ ។

ដោយមានកិច្ចសហការដោយរលូនល្អជាមួយអង្គនីតិប្រតិបត្តិក៏ដូចជាអង្គ
តុលាការ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវពង្រឹងសមត្ថភាពឱ្យកាន់តែខ្លាំងក្លាឡើងថែមទៀត និង
ត្រូវគោរពតាមគោលការណ៍ ស្តីពីការបែងចែកអំណាចរដ្ឋឱ្យបានគាប់ប្រសើរ។
ចំពោះការប្រើប្រាស់អំណាចនីតិប្បញ្ញត្តិ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវតែមានការឯកភាព
កំណត់ និងបែងចែកតួនាទី ភារកិច្ច សមត្ថកិច្ច ដោយគិតដល់ទំនាក់ទំនងជា
អចិន្ត្រៃយ៍រវាងថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងវិសាលភាព ទម្រង់ រូបភាព
ខ្លឹមសារ ឧបករណ៍ និងធនធានចាំបាច់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ជាងមុនសម្រាប់បម្រើ
មុខងារទាំងប្រាំឱ្យបានពេញលេញ និងផ្ទៃផ្កាពិតប្រាកដ ។ ជាពិសេស ត្រូវ
ធានាថា ប្រជាពលរដ្ឋអាចប្រើប្រាស់អំណាចរបស់ខ្លួនតាមរយៈព្រឹទ្ធសភាប្រកប
ដោយគុណភាពផងដែរ ។

ការកិច្ចរបស់ព្រឹទ្ធសភា ក្នុងការសម្របសម្រួលរវាងរដ្ឋសភា និងរាជរដ្ឋា-
ភិបាល ក៏ដូចជាការបែងចែកសិទ្ធិអំណាចក្នុងគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ គណៈ
កម្មការ ក្រុមនានា និងយន្តការផ្សេងទៀតក្នុងព្រឹទ្ធសភា គប្បីពិចារណា និង
ចែងដោយច្បាស់លាស់ក្នុងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងព្រឹទ្ធសភា ។ ទន្ទឹមនោះត្រូវចង្អុល
បង្ហាញ អំពីនីតិវិធីអនុវត្តដោយជាក់លាក់ ដើម្បីពង្រឹងពង្រីកការបង្រួប
បង្រួមជាតិ និងបញ្ចៀសឱ្យបានជាស្ថាពរនូវវិបត្តិនយោបាយ ឬការជាប់គាំង
សិប្បនិម្មិតផ្សេងៗ អាស្រ័យដោយការប្រកួតប្រជែងគ្នាខាងនយោបាយនៅ
ក្រោយការបោះឆ្នោតនីមួយៗ ។

ការប្រើប្រាស់តួនាទីរបស់ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ក្នុងលក្ខន្តិកៈច្បាស់លាស់
ពិតប្រាកដ ដើម្បីញ៉ាំងឱ្យការអនុវត្តលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ សេរីពហុបក្ស និង
ស្តង់ដារការងារជាលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃសភាទំនើប បានក្លាយទៅជាការជាក់ស្តែង
ដែលរួមវិភាគទានដល់ការអភិវឌ្ឍព្រឹទ្ធសភាឱ្យបោះមួយជំហានដ៏សំខាន់ទៅមុខ
ទៀត ។ ការផ្តល់សេវាស្រាវជ្រាវ ធនធាន មធ្យោបាយ បច្ចេកទេស បច្ចេកវិទ្យា
ឯកទេស និងទឹកដៃ ព្រមទាំងការគាំទ្រដល់ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភានឹងធ្វើ
ឱ្យការអនុវត្តនូវមុខងារទាំងប្រាំ និងការពិភាក្សាក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គ
ព្រឹទ្ធសភាមានគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពមួយថ្មី ដែលពុំធ្លាប់មានពីមុនមកក្នុង
ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃអង្គនីតិបញ្ញត្តិកម្ពុជា ។ នោះគឺជាការធានាបន្ថែមទៀត ដល់ការ
គោរពនូវសិទ្ធិរបស់ក្រុមភាគតិច និងក្រុមភាគច្រើន (ភាគច្រើនស្តាប់យោបល់
របស់ភាគតិច ហើយភាគតិចត្រូវគោរពភាគច្រើន) នឹងធ្វើឱ្យជញ្ជឹងនៃអំណាច
កាន់តែមានតុល្យភាពក្នុងព្រឹទ្ធសភា ។ ក្រុមភាគច្រើន និងក្រុមភាគតិចត្រូវមាន
សិល្បៈ នៃការសម្របសម្រួល និងសម្រុះសម្រួលទស្សនៈគ្នាទៅវិញទៅមកដោយ
ទន់ភ្លន់ លើមូលដ្ឋាននៃការគោរពគ្នា ស្តាប់គ្នា និងផ្តល់តម្លៃគ្នាទៅវិញទៅមក ។

គ្រប់បញ្ហាសុទ្ធតែអាចដោះស្រាយបាន ដោយឈរលើការខិតខំពិភាក្សា ដើម្បីស្វែងរក៖

-ការឯកភាពស្រុះស្រួលគ្នាទាំងស្រុង (Compromise) ដោយមានសម្បទាន ទៅវិញទៅមក

-ឬការឯកភាពស្របមតិគ្នា (Consensus) ក្រោយពីការខិតខំពិភាក្សារួម គ្នាកំណត់យកគោលជំហររួមមួយដូចគ្នា ។ ប្រការនេះអាចបញ្ចៀសបាននូវភាព មិនរលូន និងភាពរលាក់ក្នុងដំណើរការជាក់ស្តែងរបស់សភា ទំនាក់ទំនងរវាង គណបក្សនយោបាយ និងតួអង្គអ្នកនយោបាយ ។

វប្បធម៌នៃការរួមគ្នាស្វែងរកការស្រុះស្រួលគ្នា និងការស្របមតិគ្នា គឺជា ការបង្កើនសុខដុមកម្មនៅក្នុងអង្គការនីតិបញ្ញត្តិជាតិនិងសង្គមជាតិទាំងមូល។ ក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ព្រឹទ្ធសភាមានគោលបំណង គោលនយោបាយ និងកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រជាអាទិភាពដូចខាងក្រោម ៖

គោលបំណងគោលនយោបាយ : ការពង្រឹងពង្រីកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ សេរីភាពប្រកួតប្រជែង និងនីតិវិធី លើមូលដ្ឋាន នៃស្មារតីបច្ចេកទេសប្រជាធិបតេយ្យ និងសុខដុម កម្មជាតិទាំងមូល ក្រោមដំបូលរដ្ឋធម្ម នុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែល មានសន្តិភាព ស្ថិរភាព និងការអភិវឌ្ឍ យុទ្ធសាស្ត្រ

គោលបំណងគោលនយោបាយនេះ គឺសំដៅធ្វើឱ្យព្រឹទ្ធសភារួមចំណែក ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិឱ្យរីកចម្រើនបានឆាប់រហ័ស លើមូលដ្ឋាននៃការ ឯកភាពគ្នាលើការគ្រប់គ្រងរដ្ឋ គ្រប់គ្រងសង្គម គ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងគុណភាព

និងប្រសិទ្ធភាពមួយថ្មី សមស្របតាមជំហានវិកចម្រើនរួមក្នុងក្របខ័ណ្ឌផ្ទៃក្នុង
ជាតិផ្ទាល់របស់កម្ពុជា សហគមន៍អាស៊ាន និងពិភពលោក។ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវ
ដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រជាអាទិភាពចំនួន ៥សំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម ៖

១-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី១ : ការពង្រឹងច្រើកមុខងារនីតិកម្ម

- ព្រឹទ្ធសភាត្រូវបង្ហាញនូវសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការពិនិត្យ និងឱ្យយោ-
បល់លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ដើម្បីញ៉ាំងឱ្យប្រព័ន្ធច្បាប់ របស់
ជាតិកាន់តែល្អ គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងរលូន។ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវបង្ហាញនូវចរិត
ជំនាញកាន់តែខ្ពស់ក្នុងការអនុវត្តមុខងារធ្វើច្បាប់ ដោយផ្អែកលើភាពចាស់ទុំ និង
ការថ្លឹងថ្លែងគ្រប់គ្រាន់ លើមូលដ្ឋាននៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវសភា និងការសិក្សា
ផលប៉ះពាល់RIAឱ្យបានហ្មត់ចត់អំពីឱកាស ភាពសមស្រប ភាពរលូន តម្លៃ
ផលប៉ះពាល់ និងធនធានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធានាការផ្សព្វផ្សាយ និងអនុវត្ត
ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

- ព្រឹទ្ធសភាត្រូវធានាមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់តាមការកំណត់ក្នុងរដ្ឋ-
ធម្មនុញ្ញអំពីរយៈពេលមួយខែយ៉ាងយូរក្នុងការពិនិត្យ និងឱ្យយោបល់លើសេចក្តី
ព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ដោយត្រូវខិតខំចៀសវាងនូវប្រើប្រាស់នីតិវិធី
ប្រញាប់ (រយៈពេល៥ថ្ងៃ) ជាញឹកញាប់ ។ ព្រឹទ្ធសភាអាចបំពេញមុខងារនីតិកម្ម
របស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព កិត្យានុភាព និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ប្រសិនបើ
មានឱកាសអនុវត្តន៍ទៀងទាត់នូវនីតិវិធីពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈ និងឈរ
លើការស្រាវជ្រាវសភា និងការសិក្សាផលប៉ះពាល់RIA មួយដែលច្បាស់លាស់
និងទៀងទាត់ ជាបង្អែកពិតប្រាកដ ។

-គណៈកម្មការនានារបស់ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវមានបន្ទុកក្នុងការពិនិត្យ សិក្សាលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ដែលរដ្ឋសភាបានបញ្ជូនមក ស្របតាមការប្រគល់ភារកិច្ចពីគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ព្រឹទ្ធសភា ។ ក្នុងករណីដែលសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ពាក់ព័ន្ធវិស័យជាសមត្ថកិច្ចគណៈកម្មការច្រើន គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍អាចប្រគល់ភារកិច្ចជូនគណៈកម្មការច្រើនរួមគ្នាពិនិត្យសិក្សា ប៉ុន្តែត្រូវឱ្យគណៈកម្មការមួយទទួលបន្ទុកធ្វើរបាយការណ៍ ឬអាចបង្កើតជាគណៈកម្មការពិសេស ឬគណៈកម្មការចំពោះកិច្ចសម្រាប់ពិនិត្យសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ឬក៏បញ្ជាអាទិភាពចាំបាច់ចំពោះមុខណាមួយរបស់ស្ថាប័ន ។

-គណៈកម្មការនានាត្រូវចាប់ផ្តើមមានទម្លាប់ និងរបបរៀបចំសវនាការពិគ្រោះយោបល់ក្នុងដំណើរការពិនិត្យសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬព្រាងសេចក្តីស្នើច្បាប់ ហើយត្រូវទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ពីអ្នកជំនាញ ពីអ្នកអនុវត្ត ពីសង្គមស៊ីវិល ពីវិស័យឯកជន ពីម្ចាស់ឆ្នោត ឬពីប្រជាពលរដ្ឋដោយផ្ទាល់ ។

-សមាជិកព្រឹទ្ធសភា និងមន្ត្រីលេខាធិការដ្ឋានអមគណៈកម្មការនានា ត្រូវមានសមត្ថភាពពេញលេញក្នុងការប្រមូលព័ត៌មាន ស្រាវជ្រាវ និងផ្តល់យោបល់ជូនគណៈកម្មការក្នុងការពិនិត្យសិក្សាលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ឬបញ្ហាទាំងពួង។ សមាជិកគណៈកម្មការ ព្រមទាំងមន្ត្រីលេខាធិការដ្ឋានអមគណៈកម្មការត្រូវរួមចំណែកតាក់តែងសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍របស់គណៈកម្មការ ស្តីពីការពិនិត្យសិក្សាលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ឱ្យបានល្អ និងសុក្រឹត ។ ការចាត់ចែងប្រជុំផ្ទៃក្នុងគណៈកម្មការ ឬអន្តរគណៈកម្មការជាមួយតំណាងរាជរដ្ឋាភិបាល “ម្ចាស់សេចក្តីព្រាងច្បាប់” ឬតំណាងហត្ថលេខីនៃសេចក្តីស្នើច្បាប់ ត្រូវប្រព្រឹត្តឡើងដោយល្អ និងរលូន ដោយមានឯក

សារគ្រប់សព្វ និងកម្រងនៃសំណួរជាគន្លឹះ ដែលត្រូវបញ្ជាក់សួរទៅតំណាងរាជ រដ្ឋាភិបាល ឬតំណាងហត្ថលេខី ។

- គណៈកម្មការនានា ក្រុម និងសមាជិកព្រឹទ្ធសភា អាចទាញយកផល ប្រយោជន៍ និងប្រើប្រាស់សេវាស្រាវជ្រាវឯកទេសរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានសេវាច្បាប់ និងសមូហភាពដែនដី និងជាពិសេសពីជួរអ្នកស្រាវជ្រាវ ជាអ្នកឯកទេសជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ ។ ចំពោះសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ អគ្គនាយក ដ្ឋានសេវាច្បាប់ និងសមូហភាពដែនដី ត្រូវផលិតរបាយការណ៍តាមដានការ ពិភាក្សានៅក្នុងសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា និងឯកសារស្រាវជ្រាវសភា និងការសិក្សាផល ប៉ះពាល់RIA គន្លឹះ ឬឯកសារជំនួយស្មារតីឱ្យបានទាន់ពេលវេលា និងចែកជូន គ្រប់ក្រុម និងសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានមួយនៃការសិក្សាពិចារណា ប្រកាន់ជំហរ និងផ្តល់យោបល់ ឬអនុសាសន៍ ។

ក្រោយពីបានទទួលសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ៖

❶ ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភានីមួយៗ ត្រូវមានទម្លាប់រៀបចំប្រជុំពិគ្រោះ យោបល់គ្នាជាមុនរៀងៗខ្លួន ដើម្បី ៖

- ប្រកាន់ជំហរឯកភាពគ្នាច្បាស់លាស់របស់ក្រុមលើមូលដ្ឋាននៃទទ្ទឹ ករណ៍ជាសមូហភាពរួមរឹងមាំរបស់គណបក្សខ្លួន និងក្រុមខ្លួន
- គ្រប់សមាជិករបស់ក្រុម ស្របតាមតួនាទីដែលមានក្នុងយន្តការគ្រប់ កម្រិតរបស់ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវយកជំហររួម និងទស្សនៈរួមនេះទៅសម្តែងមតិតស្វី មតិ និងខិតខំការពារតាមកម្រិតនីមួយៗតាំងពីថ្នាក់គណៈកម្មការរហូតដល់ សម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាដែលជាវេទិកាចុងក្រោយ ។
- ក្រុមនីមួយៗត្រូវចាត់វាគ្មិនពូកែម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ដើម្បីត្រៀមសម្តែង យោបល់រួមរបស់ក្រុមខ្លួន និងតស៊ូមតិដោយថ្លៃថ្នូរតាមពេលវេលាកំណត់នៅ ក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភា ។

② របៀបថ្ងែងយោបល់ដើម្បីស្នើសុំវិសោធនកម្មសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់របស់ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភានីមួយៗត្រូវឈរលើការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ជានីតិវិធីច្បាស់លាស់ ។

សភានៃប្រទេសនានាតែងតែប្រើរូបភាពជាញត្តិ ដែលមានពាក្យស្នើសុំមួយច្បាប់បញ្ជាក់នាមបុគ្គល ឬក្រុម គោលបំណង មូលហេតុ ពាក្យ ឃ្លា ឬវាក្យខ័ណ្ឌ ជាដើម ដែលស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម ព្រមទាំងពាក្យ ឃ្លា ឬវាក្យខ័ណ្ឌដែលដាក់ស្នើជំនួសវិញ ។

ញត្តិនេះត្រូវបានបញ្ជូនជូនប្រធានអង្គប្រជុំ ដែលត្រូវដាក់ស្នើសុំសម័យប្រជុំពេញអង្គពិចារណា ៖

១- តើសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រមទទួលញត្តិនេះមកពិចារណាដែរឬទេ?

២- បើសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រមទទួលយកញត្តិនេះមកពិចារណាប្រធានអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់សំណើឡើងថ្ងែងយោបល់ បន្ទាប់មកឱ្យអង្គប្រជុំមានយោបល់ពិភាក្សា និងជាចុងក្រោយស្នើឱ្យសម័យប្រជុំពេញអង្គអនុម័តយល់ព្រម ឬមិនយល់ព្រមតាមសំណើវិសោធនកម្មជាកម្មវត្ថុរបស់ម្ចាស់ញត្តិ ។

ក្នុងករណីមានសំណើចង់បដិសេធសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ក្រុមនីមួយៗក៏ត្រូវអនុវត្តនីតិវិធីតាមការលើកឡើងនូវញត្តិតាមទម្រង់ដូចគ្នានេះផងដែរ ។

នេះគឺជាទម្រង់ រូបភាព និងនីតិវិធីសមស្របដែលសភានៃប្រទេសនានាតែងអនុវត្ត ដើម្បីចៀសវាងការលើកយោបល់ពាសវាលពាសកាល ប្រាសចាករបៀបវារៈ និងខ្វះការប្រមូលផ្តុំដែលធ្វើឱ្យខាតពេលវេលា និងគ្មានប្រសិទ្ធភាព។

- កិច្ចសម្របសម្រួលរវាងគណៈកម្មការនានាត្រូវបានកែលម្អ ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ សេចក្តីស្នើច្បាប់ផ្សេងៗ ជាអាទិ៍ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានលើកមកពិភាក្សាដោយគណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងសវនកម្ម និងមានការចូលរួមពីគណៈកម្មការផ្សេងៗទៀត ទៅលើផ្នែកដែលស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មការទាំងនោះ។ កិច្ចការនេះបានអនុវត្តខ្វះខាតមកហើយ ប៉ុន្តែត្រូវរៀបចំឱ្យបានទៅជាប្រព័ន្ធនីតិវិធីមួយ ដែលគ្រប់គ្នាអង្គពាក់ព័ន្ធអាចសម្តែងនូវតួនាទី ភារកិច្ច និងសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យបានល្អបំផុត ។ ជាពិសេស គណៈកម្មការនីមួយៗត្រូវមានឱកាសបានជួបនឹងក្រសួងស្ថាប័នសាមី ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្ត ឬលទ្ធផលកន្លងមក ឈ្វេងយល់ដឹងឱ្យបានពិតប្រាកដអំពីតម្រូវការ និងទិសដៅនៃដំណើរការ និងលទ្ធផលរំពឹងទុកពីការអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំខាងមុខ ។

- ការបង្កើត អង្គភាពរៀបចំ និងតាមដានថវិកា (PBO: Parliamentary Budget Office) ជាឧបករណ៍ស្រាវជ្រាវ និងជាប្រភពផ្តល់ទិន្នន័យដើម្បីធ្វើជាសេវាធិការជូនគណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងសវនកម្ម គណៈកម្មការនានា និងព្រឹទ្ធសភាទាំងមូលអំពីការរៀបចំ និងការតាមដានការប្រើប្រាស់ថវិកាជាតិប្រចាំឆ្នាំប្រកបដោយគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាពពិតប្រាកដ ព្រមទាំងឈានទៅអនុវត្តការងារតាមដានការអនុវត្តថវិការដ្ឋប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ច្បាប់ថវិកា និងច្បាប់ទូទាត់ថវិកា ជាច្បាប់ពិសេសប្រចាំឆ្នាំដែលសភាតែងអនុម័តឱ្យបានមុនដំណាច់ឆ្នាំ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ។

- ព្រឹទ្ធសភាសហការជាមួយរដ្ឋសភា និងរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីរៀបចំឱ្យបានចេញផ្សាយរូបរាងនូវកម្មវិធី និងប្រតិទិននៃការកសាងច្បាប់ប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗ

របស់ជាតិ ។ ព្រឹទ្ធសភា គណៈកម្មការនានា គណៈកម្មការពិសេស គណៈកម្មការ
ចំពោះកិច្ច ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភាប្រចាំភូមិភាគ ក្រុម
សមាជិកព្រឹទ្ធសភា និងក្រុមផ្សេងៗទៀតរបស់ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវរៀបចំឱ្យបាននូវ
កម្មវិធី ប្រតិទិនការងារ និងរបាយការណ៍ (សកម្មភាព និងការអនុវត្តថវិកា)
ប្រចាំសប្តាហ៍ ខែ និងឆ្នាំ ព្រមទាំងផែនការសកម្មភាពប្រចាំនីតិកាលរបស់ខ្លួន ។

-សមាជិកព្រឹទ្ធសភានឹងទទួលបានបទពិសោធន៍នានា ស្តីពីការចូលរួម
ពិនិត្យសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ តាមរយៈការពិគ្រោះយោបល់
ការផ្តល់អនុសាសន៍ និងការកសាងវិធាននីតិវិធីនានា ព្រមទាំងតាមរយៈសិក្ខា-
សាលា និងវេទិកាផ្សេងៗក្នុងក្របខ័ណ្ឌជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ និងតាមការ
ផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ជាមួយសមាជិកសភានៃប្រទេសដទៃ ។

-ក្នុងការអភិវឌ្ឍតួនាទីរបស់គណៈកម្មការនានាលើដំណើរការពិនិត្យសិក្សា
លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ជាចាំបាច់ត្រូវមានមធ្យោបាយគ្រប់
គ្រាន់ដូចជា ឯកសារ ទិន្នន័យ និងឯកសារយោង ដែលជាផលិតផលបានមក
ពីការស្រាវជ្រាវ ។

-ការបញ្ជូនព័ត៌មានពីគណៈកម្មការនានាទៅកាន់សមាជិកព្រឹទ្ធសភាដទៃ
ទៀត ត្រូវបានរៀបចំឡើង តាមរយៈរបាយការណ៍ស្តីពីការពិនិត្យសិក្សាលើសេចក្តី
ព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ និងឯកសារយោងដទៃទៀត ដែលត្រូវរៀបចំ
និងចែកចាយឱ្យបានគ្រប់សព្វ និងទាន់ពេលវេលា ។

-ព្រឹត្តិបត្ររបស់គណៈកម្មការនានា ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានប្រចាំថ្ងៃ និងទស្សនា
វដ្តព្រឹទ្ធសភា ត្រូវបានតាក់តែង និងបោះពុម្ពផ្សាយទៀងទាត់នូវព័ត៌មានសំខាន់ៗ
អំពីការពិនិត្យ និងឱ្យយោបល់លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ដែល

ជារបៀបវារៈនៃដំណើរការប្រជុំរបស់ព្រឹទ្ធសភា រួមទាំងយកចិត្តទុកដាក់អភិវឌ្ឍន៍គេហទំព័ររបស់គ្រប់យន្តការ ដើម្បីធានាការផ្សព្វផ្សាយ និងឆ្លើយតបជាមួយសាធារណជនឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ។

-សេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ត្រូវបានពិនិត្យចំពោះភាពរលូននៃប្រព័ន្ធច្បាប់ជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ ជាពិសេសរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ចំណុចរសើបផ្នែកយេនឌ័រ បរិស្ថាន និងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ព្រមទាំងការគិតគូរយកចិត្តទុកដាក់ដល់ផលប្រយោជន៍ដោយឡែករបស់ភូមិភាគ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងមជ្ឈដ្ឋាននានាក្នុងសង្គមជាតិ ។ មានកត្តាដែលត្រូវគិតដល់ត្រង់ថា កម្ពុជាជាសមាជិកអាស៊ាន ជាសមាជិកអង្គការសហប្រជាជាតិ និងជាហត្ថលេខីនៃសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា ពិធីសារ កតិកាសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀងតំបន់ និងអន្តរជាតិជាច្រើន ហើយមានក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិជាឯកតោភាគីផង ទ្វេភាគីផង និងពហុភាគីផង ។

-ព្រឹទ្ធសភាត្រូវកសាងច្បាប់ស្តីពីថវិកាស្វយ័តរបស់សភាកម្ពុជា ដោយសហការជាមួយរដ្ឋសភា ដើម្បីបង្កើនតួនាទីទទួលខុសត្រូវ តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ថវិកាតាមកម្មវិធីរបស់អង្គការនីតិបញ្ញត្តិកម្ពុជា ដូចដែលមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

-ព្រឹទ្ធសភាចូលរួមក្នុងដំណើរការធានាឱ្យមានការប្រើប្រាស់ខេមរភាសាឱ្យបានត្រឹមត្រូវនៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ជាតិ សមស្របតាមមាត្រា៥ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលចែងថា ៖ “ភាសា និងអក្សរដែលប្រើជាផ្លូវការ គឺភាសា និងអក្សរខ្មែរ”។ ព្រឹទ្ធសភាគប្បីមានគំនិតផ្តួចផ្តើម ដោយសហការជាមួយរដ្ឋសភា រាជរដ្ឋាភិបាល

និងរាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ដើម្បីជំរុញការរៀបចំកម្រងពាក្យច្បាប់ថ្មីៗ កំណត់
និយមន័យនៃពាក្យដែលកំពុងប្រើ និងស្តង់ដារក្បួនវេយ្យាករណ៍ ដើម្បីធ្វើឱ្យ
បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយកាន់តែច្បាស់លាស់ ហើយកាត់បន្ថយឱ្យបានជាអតិបរមា
នូវភាពមិនច្បាស់លាស់ក្នុងច្បាប់ ។

- ព្រឹទ្ធសភាត្រូវបង្កើនសមត្ថភាព ដើម្បីទទួលខុសត្រូវឱ្យបានកាន់តែ
ទូលំទូលាយលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការ
អនុវត្តគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ វិសហមជ្ឈការ ព្រមទាំងការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌ
ការផ្តល់ធនធាន ឬការផ្ទេរសមត្ថកិច្ចដល់ថ្នាក់ក្រោមជាតិឱ្យបានសមស្របទាន់
ពេលវេលា និងមានតុល្យភាព ។

- នីតិវិធីនៃការពិនិត្យ និងឱ្យយោបល់លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើ
ច្បាប់នៅក្នុងសម័យប្រជុំព្រឹទ្ធសភាត្រូវបានកែលម្អឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ទាំង
ខ្លឹមសារ ទាំងពេលវេលាកំណត់ ជាពិសេស គប្បីលើកកម្ពស់សមត្ថភាពរបស់
ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា និងតំណាងក្រុមជាវាគ្មិនឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ចំ
បញ្ហា និងគោរពបានពេលវេលាកំណត់ ។

- សម្រាប់ការពិនិត្យ សិក្សាលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់
គណៈកម្មការត្រូវពិនិត្យជាដំបូងដោយយកចិត្តទុកដាក់អំពីទម្រង់ និងឱកាស
គោលការណ៍ ស្មារតីជាចម្បង និងភាពរលូនរបស់ច្បាប់ធ្វើជានីតិវិធីមានបឋម
មុនចូលទៅពិនិត្យដោយស៊ីជម្រៅលើខ្លឹមសារ ជំពូក និងមាត្រានីមួយៗនៃ
សេចក្តីព្រាង ច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ។

- មុននឹងពិនិត្យសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវពិភាក្សា
ជាមួយនឹងរាជរដ្ឋាភិបាល (ក្រសួងតាមខ្សែបណ្តោយ) អំពីគោលបំណង លទ្ធផល
រំពឹងទុកនៃច្បាប់ តម្លៃ សារសំខាន់ និងផលប៉ះពាល់ទៅលើប្រជាពលរដ្ឋ បរិស្ថាន
ឬទៅលើភូមិភាគ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ព្រមទាំងធនធានដែលរាជរដ្ឋាភិបាល

ត្រូវមាន ដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ថ្មីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពពិតប្រាកដ ផ្តល់អនុសាសន៍ ទៅលើការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និងស្មារតីនៃការកសាងអនុក្រឹត្យឱ្យត្រឹមត្រូវ និង ទាន់ពេលវេលា ដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

-នីតិវិធីពិនិត្យ និងឱ្យយោបល់លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ត្រូវរួមបញ្ចូលការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការពិគ្រោះយោបល់ ដោយគ្រប់គណៈ- កម្មការដើរតួនាទីសំខាន់នៅក្នុងដំណើរការនេះ តាមរយៈការរៀបចំកម្មវិធី និង របៀបវារៈជាខ្លឹមសារនៃការពិគ្រោះយោបល់ ព្រមទាំងមានអ្នកឯកទេសតាម វិស័យមកពិគ្រោះយោបល់ផង ។

-ដំណើរការប្រជុំព្រឹទ្ធសភា ត្រូវបានកត់ត្រាដោយត្រឹមត្រូវនៅក្នុងកំណត់- លេតុ (សង្ខេប និងពិស្តារ) ដែលត្រូវចែកជូនសមាជិកព្រឹទ្ធសភាគ្រប់រូបបាន ទាន់ពេលវេលា និងត្រូវរក្សាទុកយូរអង្វែងក្នុងបណ្ណាល័យ និងបណ្ណសារដ្ឋាន ព្រឹទ្ធសភា ។

-គណៈកម្មការនានាបង្កើនសមត្ថភាពក្នុងការពិនិត្យ សិក្សាលើសេចក្តី ព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ដែលមានចរិតប្រញាប់ពិតប្រាកដ ដោយមាន ក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា និងនីតិវិធីប្រមូលផ្តុំ ដើម្បីធានាចីរវេលាកំណត់ ព្រមទាំង នីតិវិធីគន្លឹះដើម្បីពិនិត្យឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ។

-នីតិវិធីពិនិត្យ និងឱ្យយោបល់លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ក្នុងសម័យប្រជុំព្រឹទ្ធសភា ត្រូវតែកំណត់ឱ្យបានកាន់តែសុក្រឹត : ការយល់ព្រម មិនយល់ព្រម ឬបដិសេធ ត្រូវមានលក្ខខណ្ឌពិសេសបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ ដោយមាន លទ្ធភាពផ្សេងៗដូចតទៅ ៖

- ក- យល់ព្រមទាំងស្រុងដោយឥតកែប្រែ អាចធ្វើឡើងតាមបរិបទភាព ដោយគ្មានយោបល់ ដោយមានយោបល់ (Comment) និង/ឬដោយ មានអនុសាសន៍ (Recommendations) អមទៅជាមួយផង ។

- ខ- មិនយល់ព្រមស្នើសុំរដ្ឋសភាឱ្យកែសម្រួលខ្លះអាចធ្វើឡើងតាមបី
រូបភាព ដោយគ្មានយោបល់, ដោយមានយោបល់ (Comment) និង/ឬ
ដោយមានអនុសាសន៍ (Recommendations) អមទៅជាមួយផង ។
- គ- ការបដិសេធជាអសារបង់អាចធ្វើឡើងតាមបីរូបភាព ដោយគ្មាន
យោបល់, ដោយមានយោបល់ (Comment), និង/ឬដោយមានអនុ-
សាសន៍ (Recommendations) អមទៅជាមួយផង ។
- ឃ- ការដែលព្រឹទ្ធសភាពុំបានឱ្យយោបល់សោះក្នុងរយៈពេលមានកំណត់
ទុក ត្រូវតែកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដោយអាចយោងដល់
លក្ខខណ្ឌពិសេសមួយចំនួន ដូចតទៅ ៖
 - ឃ.១-សេចក្តីព្រាង ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់មានភាពបន្ទាន់ ឬវិសាលភាព
ធំធេងពេក (ច្រើនសិបជំពូក រាប់រយមាត្រា) ដែលគណៈកម្មការ
ឬព្រឹទ្ធសភា ពុំមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីពិនិត្យសេចក្តី
ព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់នោះ ។
 - ឃ.២-សេចក្តីព្រាង ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់បញ្ជូនមកពុំគ្រប់លក្ខណៈសម្បត្តិ
(ខ្វះឯកសារយោងដូចជា សេចក្តីថ្លែងហេតុ, អក្ខរាវិរុទ្ធ ឬរំលង
មាត្រា) ។
 - ឃ.៣-ម្ចាស់សេចក្តីព្រាង ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ពុំបានអញ្ជើញមក
ការពារចំពោះមុខគណៈកម្មការតាមកាលកំណត់ ។
 - ឃ.៤- គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ពុំអាចកោះប្រជុំ (ដោយខ្វះកូរ៉េម)
ដើម្បីរៀបចំរបៀបវារៈសម័យប្រជុំ ។
 - ឃ.៥-ឬលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀត ។

-ត្រូវខិតខំបង្ហាញឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមើលឃើញ និងជឿជាក់ដោយទុកចិត្ត ថា ព្រឹទ្ធសភាជាអ្នកដើរតួរមុខនៃការសាងសង់ព្រឹទ្ធសភានៅក្នុងដំណើរការតាក់តែង ពិនិត្យ និងឱ្យយោបល់លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ដោយ ហ្មត់ចត់ និងឈរលើផលប្រយោជន៍ជាតិ និងប្រជាជនព្រឹទ្ធសភា ។

-ការបង្វិលទៅបង្វិលមករវាងរដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភា ត្រូវធានាអនុវត្តន៍ ឱ្យបានតាមស្មារតីនៃមាត្រា ១១៣ ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងការបកស្រាយរបស់ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ។ តុល្យភាពនៃក្របខ័ណ្ឌពេលវេលារវាងសភាទាំងពីរត្រូវ បានកំណត់ច្បាស់លាស់ ។

-គណៈកម្មការនានារបស់ព្រឹទ្ធសភា បង្កើនអន្តរកម្មជាមួយគណៈកម្មការ នានារបស់រដ្ឋសភា ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពរួមគ្នាដ៏ស៊ីជម្រៅ និងការចុះបេសកកម្ម រួមទៅមូលដ្ឋាន ឬទៅដកពិសោធន៍នៅសភានៃប្រទេសនានាតាមវិស័យពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងការធ្វើសិក្ខាសាលា សវនាការ ឬការពិគ្រោះយោបល់រួមផង ។

-ព្រឹទ្ធសភាត្រូវពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយរដ្ឋសភា និងអាជ្ញាធរសវនកម្ម ជាតិ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពសវនកម្ម និងសមត្ថភាពពិនិត្យ និងតាមដានការ អនុវត្តច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ និងទូទាត់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំរបស់ព្រឹទ្ធសភា ។

-ក្រោមការដឹកនាំរបស់គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ គណៈកម្មការនានា និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវសហការជាមួយដៃគូនានា ជាពិសេស វិទ្យាស្ថាន សភាកម្ពុជា (PIC) ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពជំនាញសម្រាប់បម្រើសេវាខាង នីតិកម្ម និងស្រាវជ្រាវរបស់នាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវច្បាប់ នាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវ ទូទៅ នាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវកិច្ចការសភា នាយកដ្ឋានតាមដានថវិកា និងសមិទ្ធផល នាយកដ្ឋានភូមិភាគ និងសមូហភាពដែនដី លេខាធិការដ្ឋានអមគណៈកម្មការ និងក្រុមនានា ។

-ព្រឹទ្ធសភាផ្ដួចផ្ដើមរៀបចំសេចក្ដីស្នើច្បាប់សម្រាប់ប្រធានបទពិសេស ដែលព្រឹទ្ធសភាយល់ថាមានសារសំខាន់ជាបន្ទាន់ចំពោះមុខ ឬក៏យូរអង្វែង ។

-ក្រៅពីគណៈកម្មការនានា ដែលត្រូវពិនិត្យសិក្សាលើសេចក្ដីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្ដីស្នើច្បាប់ ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភាប្រចាំភូមិភាគ និងក្រុមសមាជិក ត្រូវរួមចំណែកដោយសកម្ម ដើម្បីសាកសួរតំណាងរាជរដ្ឋាភិបាលដែលអញ្ជើញមកការពាច្បាប់ឱ្យបំភ្លឺ ឬផ្តល់យោបល់លើសេចក្ដីព្រាង ច្បាប់ ឬសេចក្ដីស្នើច្បាប់តាមពេលវេលាកំណត់ និង តាមនីតិវិធីជាធរមាន ។

-អនុលោមតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ សមាជិកព្រឹទ្ធសភាត្រូវមានសមត្ថភាព ដើម្បី ផ្ដួចផ្ដើមគំនិតស្នើច្បាប់ ឬស្នើធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពច្បាប់ជាធរមាន ឬស្នើវិសោធនកម្ម ឬស្នើលុបចោលនូវមាត្រាទាំងឡាយដែលត្រូវនិរាករណ៍ ។ ជាពិសេស ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើវិសោធនកម្មបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងព្រឹទ្ធសភា និងច្បាប់លក្ខន្តិកៈ សមាជិកព្រឹទ្ធសភាឱ្យសមស្របតាមដំណាក់កាលនីមួយៗ ដោយមានសេចក្ដី កំណត់អំពីនីតិវិធី និងឧបករណ៍អនុវត្តគោលការណ៍ គោលនយោបាយ បទដ្ឋាន គតិយុត្ត និងផែនការប្រតិបត្តិឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។

២-យុទ្ធសាស្ត្រអទិភាពទី២: ការពង្រឹងច្រើកមុខងារតាមដាន ការអនុវត្តច្បាប់

-ព្រឹទ្ធសភាត្រូវខិតខំតាមដានមើលការអនុវត្តច្បាប់ រួមទាំងថវិការដ្ឋ ផែនការ និងគោលនយោបាយនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស យកចិត្តទុកដាក់ តាមដានមើលការរៀបចំ និងដាក់អនុវត្តនូវបទប្បញ្ញត្តិនានាពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាក់ ក្រោមជាតិ។ គ្រប់កាលៈទេសៈ ព័ត៌មាន និងទិន្នន័យសត្យានុម័ត និងគ្រប់ជ្រុង ជ្រោយ គឺជាប្រភពព័ត៌មានខ្លះបានសម្រាប់ការអនុវត្តមុខងារត្រួតពិនិត្យរបស់ ព្រឹទ្ធសភា ។

-ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវតែបង្កើនការពិភាក្សាបែបស្ថាបនាជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធដើម្បីឈ្វេងយល់ពីគោលបំណង សំណូមពរ យុទ្ធសាស្ត្រ បរិបទ និងលទ្ធផលអនុវត្តជាក់ស្តែងតាមដំណាក់កាលនីមួយៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រសួងនានា ព្រមទាំងគោលបំណង មូលហេតុ ទង្វើករណី និងបរិបទសមស្របសម្រាប់ការបង្កើតច្បាប់ថ្មី ឬវិសោធនកម្មច្បាប់ចាស់ ឬនិរាករណ៍ច្បាប់ចាស់ ។

-គណៈកម្មការនានា និងក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ត្រូវមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ និងជំនួយពីក្រុមអ្នកឯកទេសតាមវិស័យ ជួយគាំទ្រខាងការស្រាវជ្រាវតាមមុខសញ្ញា និងវិស័យជាសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

-គណៈកម្មការនានារបស់ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវតាមដានមើល និងអនុវត្តការប្រមូលព័ត៌មាន និងវាយតម្លៃជាទៀងទាត់ ហើយធ្វើរបាយការណ៍វាយតម្លៃ និងលើកយោបល់ ឬអនុសាសន៍ជូនព្រឹទ្ធសភាអំពីវិស័យទទួលខុសត្រូវជាសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។ ជាពិសេស គណៈកម្មការនីមួយៗត្រូវមានរបាយការណ៍ចន្លោះសម័យប្រជុំជូន គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ និងព្រឹទ្ធសភា ដើម្បីព្រឹទ្ធសភាពិចារណាផ្តល់យោបល់ និងលើកអនុសាសន៍តាមវិស័យសមស្របជូនរាជរដ្ឋាភិបាល ឬក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ។

-គណៈកម្មការនានា និងក្រុមទាំងឡាយ ត្រូវផ្តួចផ្តើមគំនិតរៀបចំការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈ ឬវេទិកាសាធារណៈតាមការចាំបាច់ជាក់ស្តែងក្នុងកម្រិត ជាតិ ឬថ្នាក់ក្រុមភាគ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឬឃុំ សង្កាត់ ។

-សកម្មភាពតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ និងផ្តល់អនុសាសន៍របស់ព្រឹទ្ធសភា អាចធ្វើទៅបាន ដោយសារការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពជំនាញខាងការស្រាវជ្រាវប្រមូលព័ត៌មាន វិភាគ សំយោគ វាយតម្លៃ និងផ្តល់អនុសាសន៍ ដោយចាំបាច់

ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលសមាជិកព្រឹទ្ធសភា និងមន្ត្រីរាជការ នៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ព្រឹទ្ធសភាឱ្យមានឯកទេសចាំបាច់គ្រប់គ្រាន់ និងចំសេចក្តីត្រូវការពិតប្រាកដ ។

-ព្រឹទ្ធសភាត្រូវមាននីតិវិធី និងឧបករណ៍អនុវត្តការងារក្នុងកាលៈទេសៈ ពិសេសរបស់ប្រទេសជាតិដែលអាចបណ្តាលមកពីការឈ្លានពាន ពីបរទេស ការរាតត្បាតនៃជំងឺសាហាវ ឬគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិឬការគំរាមកំហែងដល់ សន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សុវត្ថិភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងជាតិទាំងមូល ។

-វិធាននីតិវិធីរបស់ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវមានចែងពីបទប្បញ្ញត្តិ និងផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការប្រាស្រ័យធ្វើយច្នៃ និងទំនាក់ទំនងសាធារណៈរបស់ស្ថាប័ន ដើម្បីធានាឱ្យមាននូវការប្រាស្រ័យធ្វើយច្នៃគ្នាជាមួយរដ្ឋសភា ស្ថាប័ននីតិ- ប្រតិបត្តិ ស្ថាប័នតុលាការ គ្រប់ស្ថាប័នជាតិ និងក្រោមជាតិ វិស័យឯកជន សមាគម អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់គ្រប់ភូមិភាគ និងសាធារណជន ស្របទៅតាមសេចក្តីត្រូវការចាំបាច់របស់ព្រឹទ្ធសភា ។

-ក្នុងប្រព័ន្ធសភា ព្រឹទ្ធសភាត្រូវមានគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ គណៈ- កម្មការនានា គណៈកម្មការពិសេស ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភាប្រចាំភូមិភាគ ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ក្រុមទទួលបន្ទុកការងារអន្តរសភា ក្រុមមិត្តភាពជាដើម ដើម្បីបំពេញភារកិច្ចជាក់លាក់ដូចមានចែងក្នុងលក្ខន្តិកៈ និងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ព្រឹទ្ធសភា។ សមាជិកព្រឹទ្ធសភាត្រូវទទួលបានព័ត៌មាន ត្រឹមត្រូវ គ្រប់គ្រាន់ និងទាន់ពេលវេលា ដោយនិរន្តរភាពអំពីសេចក្តីសម្រេច របស់ស្ថាប័នផ្សេងៗទៀត ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការតាក់តែងច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងដំណើរការបន្តបន្ទាប់ ព្រមទាំងព័ត៌មានអំពីកិច្ចការផ្ទៃក្នុងរបស់ព្រឹទ្ធសភា ។ ព័ត៌មានទាំងនេះត្រូវធានាទទួលបានសព្វគ្រប់ទាន់ពេលវេលាតាមវិធាននីតិវិធី

ទាំងជាឯកសារជាក្រដាស ទាំងក្នុងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងក្នុងគេហទំព័រ របស់ព្រឹទ្ធសភា ។ ឯកសារដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយដោយស្ថាប័នសាធារណៈ ត្រូវតែចាត់ចែងជូនសមាជិកព្រឹទ្ធសភាយកទៅប្រើប្រាស់បានតាមការចាំបាច់ ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន ។

-តាមរយៈគណៈកម្មការនានា ព្រឹទ្ធសភាត្រូវតាមដានមើលការរៀបចំ លិខិតបទដ្ឋានក្រោមច្បាប់ ដែលតាក់តែងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីធានាអនុវត្ត នូវច្បាប់ដែលបានចូលជាធរមានរួចហើយ ។ គណៈកម្មការនានាត្រូវបង្កើនការ សន្ទនាជាប្រចាំជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធតាមវិស័យ ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានថ្មី ទាន់ហេតុការណ៍ និងចំណុចម្រូវការរបស់គណៈកម្មការ ។

-គណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងសវនកម្ម ត្រូវយកចិត្ត ទុកដាក់តាមដានការអនុវត្តច្បាប់ថវិការដ្ឋប្រចាំឆ្នាំ និងច្បាប់ទូទាត់ថវិការដ្ឋ ដែលអង្គនីតិបញ្ញត្តិបានអនុម័តជាទៀងទាត់ ។

-សមាជិកព្រឹទ្ធសភាគ្រប់រូប ត្រូវចេះជំនាញរៀបចំកម្រង ឬបញ្ជីសំណួរ បទអន្តរាគមន៍ តាមពេលវេលាកំណត់ និងរស់រវើកជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬ ដោយផ្ទាល់មាត់ ដើម្បីតាមដានមើលការអនុវត្តច្បាប់ និងគោលនយោបាយ នានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

-សមាជិកព្រឹទ្ធសភាគ្រប់រូបត្រូវខិតខំអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពស្រាវជ្រាវ សង្កេត តាមដាន ប្រមូលព័ត៌មាន វិភាគ សំយោគ វាយតម្លៃ និងផ្តល់យោបល់ ចេះ អង្កេត សាកសួរ និងចុះតាមដានដល់កន្លែង (ក្រសួង និងមូលដ្ឋាន) ជាពិសេស ចំពោះ បញ្ហារសើប ឬជាបញ្ហាបច្ចុប្បន្នភាព ដែលមានវិសាលភាពគ្រោះថ្នាក់ និងភាពរសើបខ្ពស់ ។

៣-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី៣ : ការពង្រឹងក្រុមបុរាណវត្ថុ

- រហូតមកទល់ពេលនេះ ការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីតួនាទីរបស់ ព្រឹទ្ធសភា និងសមាជិកព្រឹទ្ធសភាបានទូលំទូលាយជាបង្អួច ។ ការប្រាស្រ័យធ្វើយ ឆ្លងរវាងប្រជាពលរដ្ឋក៏ដូចជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ជាមួយតំណាង របស់ខ្លួននៅមានកម្រិតតិចតួចនៅឡើយ ។ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវបន្តខិតខំបង្កើតវិធី សាស្ត្រផ្សេងៗ ដូចជាការបោះពុម្ពផ្សាយនូវកូនសៀវភៅព័ត៌មាន ទស្សនាវដ្តី ការរៀបចំកម្មវិធីវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ គេហទំព័រ បណ្តាញសង្គម និងបង្កើតគោល នយោបាយទំនាក់ទំនងសាធារណៈ និងមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មានចល័តសម្រាប់ ផ្តល់ព័ត៌មានដល់គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងឱ្យបានកាន់តែ ទូលំទូលាយរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ យុវជន កុមារ គ្រប់ស្ថាប័នរដ្ឋ និងក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ សង្កាត់អំពីព្រឹទ្ធសភា។ ទន្ទឹមនោះ ត្រូវរៀបចំដំណើរទស្សនកិច្ចសិក្សារបស់ សិស្ស និស្សិត និងសមាជិក សមាជិកាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់តាមភូមិភាគ សមាគម និងមន្ត្រីរាជការពីក្រសួង ស្ថាប័ននានាមកកាន់ព្រឹទ្ធសភា ដើម្បីបង្កើន ការយល់ដឹងអំពីស្ថាប័នព្រឹទ្ធសភា និងការអនុវត្តលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា។ ត្រូវមានកម្មវិធីផ្តល់ព័ត៌មានចាំបាច់របស់ព្រឹទ្ធសភាដល់តំណាងក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គការសារព័ត៌មានជាតិ និងសាធារណៈជននៅតាមភូមិភាគនីមួយៗ ។

- ការបង្កើនទំនាក់ទំនង និងបេសកកម្មជាប្រព័ន្ធទៅមូលដ្ឋាន : ការអនុវត្ត ទាំងស្រុងនូវតួនាទីជាតំណាងរបស់សមាជិកព្រឹទ្ធសភា ត្រូវមានបណ្តាញត្រឹម ត្រូវសម្រាប់បញ្ជូនព័ត៌មានថ្មីៗពីមូលដ្ឋានទៅកាន់សមាជិកព្រឹទ្ធសភា និងពី សមាជិកព្រឹទ្ធសភាទៅកាន់ម្ចាស់ឆ្នោត ទាក់ទងនឹងបញ្ហាប្រសិទ្ធភាពដំណើរការ អនុវត្តនៃគោលនយោបាយ និងច្បាប់ផ្សេងៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បំណងប្រាថ្នា និងសំណូមពររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងការតវ៉ាផ្សេងៗ...។ល។

ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវបន្តរៀបចំដំណើរបេសកកម្មទៅកាន់មូលដ្ឋាន ជាពិសេសនៅ កម្រិតគណៈកម្មការនានា ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភាប្រចាំភូមិភាគ និងក្រុម សមាជិកាព្រឹទ្ធសភា ។ នាយកដ្ឋានភូមិភាគ និងសមូហភាពដែនដី ការិយាល័យ អមក្រុមភូមិភាគ និងអមក្រុមសមាជិកា នាយកដ្ឋានព័ត៌មាន នាយកដ្ឋានព័ត៌មាន វិទ្យា បណ្ណាល័យ ត្រូវបង្កើនសមត្ថភាពឯកទេស ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និងផ្តល់សេវាតាមតួនាទីក្នុងការប្រមូលព័ត៌មាន វិភាគ សំយោគ វាយតម្លៃអំពី ព័ត៌មានរបស់មូលដ្ឋាននានា ដើម្បីបញ្ជូនទៅសមាជិកព្រឹទ្ធសភា និងគណៈកម្មការ នានាឱ្យទាន់ពេលវេលា ទាន់ហេតុការណ៍ និងទាន់តម្រូវការ ។

ទន្ទឹមនោះ ត្រូវបង្កើនសមត្ថភាពវិភាគ សំយោគ និងវាយតម្លៃអំពីពាក្យ បណ្តឹងតវ៉ារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ បង្កើតនីតិវិធីសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងពាក្យបណ្តឹង តវ៉ា ប្រព័ន្ធឆ្លើយឆ្លងជាមួយសមត្ថកិច្ចក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងការឆ្លើយតប ដោយឆាប់រហ័សទៅម្ចាស់ពាក្យបណ្តឹងវិញ ។

- ការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈ និងវេទិកាសាធារណៈ : ទាំងក្នុង ការអនុវត្តមុខងារនីតិកម្ម និងមុខងារតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ ផែនការ និង គោលនយោបាយនានា ជាពិសេសនៅថ្នាក់គណៈកម្មការនានា ព្រឹទ្ធសភាត្រូវ តែខិតខំស្រាវជ្រាវស្វែងរកការពិត ដើម្បីវាយតម្លៃថាតើបទប្បញ្ញត្តិនៃសេចក្តី ព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ផែនការ ឬគោលនយោបាយទាំងនោះមាន លក្ខណៈសមស្រប និងប្រជាពលរដ្ឋអាចទទួលយកបានដែរឬទេ ។ នីតិវិធី លម្អិតក្នុងការពិភាក្សា និងពិគ្រោះយោបល់ក្នុងវេទិកាថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬថ្នាក់មូលដ្ឋាន តាមរយៈវេទិកាសាធារណៈ ដើម្បីផ្តល់យោបល់ លើសេចក្តីព្រាង ច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ផែនការ ឬគោលនយោបាយនានា ជាសមត្ថកិច្ច ចាត់ចែងរៀបចំរបស់គណៈកម្មការ និងក្រុមភូមិភាគនានា ។ ដើម្បីពង្រឹង

គុណភាពច្បាប់ និងសមត្ថភាពក្នុងការតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ ផែនការ និង
គោលនយោបាយនានា ព្រឹទ្ធសភាត្រូវរៀបចំការពិគ្រោះយោបល់ ជាសាធារណៈ
ឬវេទិកាសាធារណៈ ដោយមានការចូលរួមពីក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ប្រជាពលរដ្ឋ
សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ដើម្បីបានស្តាប់អំពីយោបល់ និង
ទស្សនៈរបស់សាធារណៈមតិ ។

-សមាជិកព្រឹទ្ធសភាម្នាក់ៗដែលជាតំណាងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
នៅតាមភូមិភាគ ត្រូវផ្សារភ្ជាប់ជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងមូលដ្ឋាននីមួយៗ តាមរយៈ
ការប្រាស្រ័យធ្វើយន្តងជ័សកម្ម ការចុះដល់មូលដ្ឋាន និងការរៀបចំវេទិកាផ្សេងៗ
(វេទិកាសាធារណៈ ឬវេទិកាផ្តល់ព័ត៌មាន) ដោយមានកម្មវិធីទៀងទាត់ ។

-ព្រឹទ្ធសភាបំពេញបាននូវតួនាទីចម្បងជាតំណាងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
ទូទាំងប្រទេស និងជាកម្លាំងចលករ ដើម្បីធានាជោគជ័យនៃការអនុវត្តគោល
នយោបាយវិមជ្ឈការ វិសហមជ្ឈការរបស់រដ្ឋនៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និង
ការអភិវឌ្ឍឃុំសង្កាត់លើគ្រប់វិស័យ ។

-នៅតាមភូមិភាគនីមួយៗ ត្រូវមានកម្មវិធីប្រចាំឆ្នាំរៀបចំវេទិកាភូមិភាគ
ឬរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ វេទិកាក្រុមសមាជិក ឬវេទិកាអន្តរ
ភូមិភាគ ឬអន្តរខេត្ត ក្រុង ស្រុកខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ ។

-ព្រឹទ្ធសភាត្រូវដាក់អនុវត្តន៍នូវក្រមសីលធម៌សម្រាប់សមាជិកព្រឹទ្ធសភា
ដើម្បីបង្កើនជំនឿទុកចិត្តរបស់ម្ចាស់ឆ្នោត និងសាធារណជនទៅលើភាពតំណាង
របស់សមាជិកព្រឹទ្ធសភាគ្រប់រូប ហើយសមស្របតាមស្មារតីនៃច្បាប់ស្តីពីការ
ប្រឆាំងអំពើពុករលួយដែលធានាដល់តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព នៃជីវិត
នយោបាយរបស់សមាជិកព្រឹទ្ធសភា ។ ការប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវធ្វើដោយ
ស្មោះត្រង់ ត្រឹមត្រូវ និងទៀងទាត់តាមពេលវេលាកំណត់ ។

-តាមច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃសមាជរដ្ឋសភា និង ព្រឹទ្ធសភា សមាជិក សមាជិកាព្រឹទ្ធសភា ត្រូវចូលរួមដោយសកម្មក្នុងអង្គសមាជ តាមរយៈការកោះប្រជុំពិគណៈកម្មាធិការសមាជ ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ព្រឹទ្ធសភា មានភារកិច្ចផ្តល់សេវាចាំបាច់ជូនថ្នាក់ដឹកនាំ និងសមាជិក សមាជិកា ព្រឹទ្ធសភា ដោយបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អ និងដោយរលូនជាមួយអគ្គ លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា ។

-គណៈកម្មការនានាអាចរៀបចំ និងដឹកនាំធ្វើសវនាការសាធារណៈនៅ ខាងក្រៅព្រឹទ្ធសភា ឬក្នុងព្រឹទ្ធសភា អំពីសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ ផែនការ ឬគោលនយោបាយសំខាន់ៗមួយចំនួន ដែលផ្តល់ឱកាសឱ្យសាធារណ ជន វិស័យឯកជន និងសមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអាចផ្តល់គំនិត និងបង្ហាញកង្វល់ដោយស្ថាបនាបាន ។

-ចូលរួមជំរុញការបោះពុម្ព និងការផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយនូវ ច្បាប់ដែលអង្គនីតិបញ្ញត្តិបានអនុម័ត និងប្រកាសឱ្យប្រើរួចហើយ ទាំងនៅកម្រិត ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។ ជាពិសេស ការធ្វើឧទ្ទេសនាមផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ សំខាន់ៗជូនសាធារណជនគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានឱ្យបានយល់ដឹងអំពីការវិវត្តថ្មីៗនៃ ប្រព័ន្ធច្បាប់ជាតិ និងកាតព្វកិច្ចថ្មីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

-បង្កើនសកម្មភាពទំនាក់ទំនងរវាងសមាជិកព្រឹទ្ធសភាជាមួយប្រជាពល- រដ្ឋ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅតាមបណ្តាកូមិភាគ ។

-កសាងទំនាក់ទំនងវិជ្ជមាន ប្រកបដោយផ្ទៃផ្ការវាងសមាគមក្រុមប្រឹក្សា រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សម្ព័ន្ធភាពជាតិក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់មូលដ្ឋាន សមាគមជាតិ ក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត និងសមាគមក្រុមប្រឹក្សា ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ នៅតាមរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងរវាងសមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការវិជ្ជាជីវៈ អង្គការអន្តរជាតិ ព្រមទាំងវិស័យឯកជនជាមួយ ព្រឹទ្ធសភា ។

ព្រឹទ្ធសភាត្រូវរួមចំណែកជួយដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីធានាថា :

១/- ថវិកាអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់ក្រោមជាតិប្រចាំឆ្នាំត្រូវបានបង្កើន ព្រមទាំងរាល់ការប្រគល់តួនាទី ភារកិច្ចថ្មីបន្ថែមពីរដ្ឋដល់មូលដ្ឋាន ត្រូវអមជាមួយនឹងការបន្ថែមធនធាន និងមធ្យោបាយសមស្របពីរដ្ឋ ដើម្បីមូលដ្ឋានបំពេញភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

២/- រាជរដ្ឋាភិបាលយកចិត្តទុកដាក់គិតគូរដល់ជីវភាពទូទៅ និងលក្ខន្តិកៈដោយឡែករបស់មន្ត្រីរាជការបម្រើការនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ចាប់ពីថ្នាក់កូមឡើង ជាពិសេស សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ទូទាំងប្រទេស ។

- ព្រឹទ្ធសភាត្រូវមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីពន្យល់ដល់សាធារណជនអំពីតួនាទី ភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវ និងសកម្មភាពរបស់ព្រឹទ្ធសភាក្នុងនាមជាចំណែកមួយនៃអង្គនីតិបញ្ញត្តិកម្ពុជា ដើម្បីបម្រើដល់បុព្វហេតុនីតិរដ្ឋ និងអភិបាលកិច្ចល្អ ។

- សហការជាមួយរដ្ឋសភា និងក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រៀបចំ និងបង្កើតមុខវិជ្ជាអំពីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ការបោះឆ្នោត តួនាទីសភា និងភាពជាតំណាងតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យសម្រាប់ជាចំណេះដឹងទូទៅដល់សិស្សានុសិស្សចាប់ពីកម្រិតមធ្យមសិក្សាឡើងទៅ ព្រមទាំងនិស្សិត និងសាធារណជននានា ។

- សិក្សាអំពីការរៀបចំវេទិកាព្រឹទ្ធសភាយុវជន ឬព្រឹទ្ធសភាកុមារ ឬទិវាបើកចំហរក្នុងមួយឆ្នាំម្តង ជាគុណប្រយោជន៍ដល់ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈអំពីព្រឹទ្ធសភា ។

-រៀបចំសិក្ខាសាលាអំពីទស្សនៈនៃវប្បធម៌សន្ទនា និងសីលធម៌នៃការសម្រុះសម្រួលគ្នា និងសម្របសម្រួលគ្នា ជាគុណប្រយោជន៍ដល់ការកសាងបរិយាកាស និងបរិស្ថានអនុគ្រោះក្នុងដំណើរការនយោបាយ និងការអនុវត្តលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្សប្រកបដោយភាពវិជ្ជមាន ដោយមានការយោគយល់ និងសហការគ្នាល្អប្រសើរ ក្នុងស្មារតីបង្រួបបង្រួមជាតិក្នុងចំណោមគូអង្គនយោបាយក្នុងព្រឹទ្ធសភា ។

-ផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ដោយទៀងទាត់ អំពីកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការនានា គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ សម័យប្រជុំព្រឹទ្ធសភា (សាមញ្ញ វិសាមញ្ញ) វេទិកា សវនាការសាធារណៈ ឬសិក្ខាសាលាផ្សេងៗ ។

-រៀបចំវេទិការួមរវាងព្រឹទ្ធសភា និងសមាគមក្រុមប្រឹក្សា ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ ឬសម្ព័ន្ធភាពជាតិក្រុមប្រឹក្សាមូលដ្ឋាន យ៉ាងហោចមួយឆ្នាំម្តង ដើម្បីបង្កើនទំនាក់ទំនងការងារ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការគ្នាទៅវិញទៅមក ជាពិសេសចែករំលែកព័ត៌មាន និងបទពិសោធន៍ ព្រមទាំងរួមចំណែកដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមផ្សេងៗនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។

-ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវរួមចំណែកជំរុញការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន ជាពិសេស ការអនុវត្តគោលនយោបាយ “ភូមិមួយ ផលិតផលមួយ” និងគោលនយោបាយ “ភូមិឃុំមានសុវត្ថិភាព” ក្នុងក្របខ័ណ្ឌទូទាំងប្រទេស។ ក្នុងន័យនេះ ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភាប្រចាំភូមិភាគ ក៏ដូចជាក្រុមសមាជិកា អាចចូលរួមអនុវត្តន៍គម្រោងតូចៗតាមមូលដ្ឋាន ដើម្បីកសាងស្នាដៃតាមនីតិកាលនីមួយៗរបស់ព្រឹទ្ធសភា ។ ព្រឹទ្ធសភា និងគណៈកម្មការនីមួយៗ មានថវិកាមួយចំនួនដើម្បីធ្វើការងារសង្គមកិច្ច និងមនុស្សធម៌ ជាគុណប្រយោជន៍ដល់មូលដ្ឋាន ប្រជាពលរដ្ឋ និងម្ចាស់ឆ្នោត ។

- ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវខិតខំរៀបចំមួយឆ្នាំម្តងក្នុងបរិវេណព្រឹទ្ធសភានូវពិព័រណ៍ សមិទ្ធផលជាស្នាដៃរបស់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ដំណើរការ អភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ និងបរិស្ថាននៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ទូទាំងឆក្វមិភាគ។

- ព្រឹទ្ធសភា អាចចាត់ចែងឱ្យមានអគារលក់ផលិតផលសិប្បកម្ម ឬវត្ថុអនុ- ស្សាវរីយ៍ជាផលិតផលរបស់មូលដ្ឋានក្នុងបរិវេណព្រឹទ្ធសភា ដើម្បីជាកស្ថតាង ផ្សារភ្ជាប់រវាងព្រឹទ្ធសភា និងសមូហភាពដែនដីទូទាំងប្រទេស ។ ព្រឹទ្ធសភាគួរ ប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនូវវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ជាផលិតផលរបស់មូលដ្ឋាន ។

- ព្រឹទ្ធសភាបន្តអនុវត្តកម្មវិធីហាត់ការដោយស្ម័គ្រចិត្តរបស់និស្សិតខ្មែរ និងបរទេស ដើម្បីជាធនធានបម្រុងរបស់ស្ថាប័នផង និងជាសកម្មជននៃការ ផ្សព្វផ្សាយអំពីព្រឹទ្ធសភាជូនដល់សាធារណជនទូទៅក្នុង និងក្រៅប្រទេស និង ជាពិសេសដល់ជួរយុវជន ។

- ការបំពាក់បន្ថែមនូវសមត្ថភាព ធនធាន និងមធ្យោបាយ ដើម្បីសមាជិក ព្រឹទ្ធសភាអាចអនុវត្តន៍បាននូវភាពជាតំណាងក្នុងក្រុមប្រឹក្សាប្រតិភូដោយប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការរៀបចំ និងដាក់អនុវត្តន៍ផែនការ កម្មវិធី សកម្មភាព និងថវិកាតាម កម្មវិធីប្រចាំត្រីមាស ប្រចាំឆមាស ប្រចាំឆ្នាំ និងប្រចាំនីតិកាល ។

- ក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភាប្រចាំក្រុមភាគ និងក្រុមសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ត្រូវមានរបាយការណ៍ អំពីបញ្ហាកើតមាននៅក្នុងក្រុមសាស្ត្រ វឌ្ឍនភាពនៃវិស័យ យេនឌ័រ លទ្ធផលនៃការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយ និរន្តរភាពរបស់កម្ពុជា ដើម្បីដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ពិនិត្យពិចារណា និងជូនអង្គព្រឹទ្ធសភា ជ្រាប ហើយក្នុងករណីចាំបាច់លើកអនុសាសន៍ដាក់ស្តែងជូនរាជរដ្ឋាភិបាល ។

-ព្រឹទ្ធសភាត្រូវបង្កើនភាពជាដៃគូជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធានាថារដ្ឋ មានភាពរឹងមាំ ខាងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច សង្គម មានធនធានបម្រុងសម្រាប់ដោះស្រាយ បញ្ហាពេល ជួបវិបត្តិ ឬហានិភ័យ ហើយស្ថេរភាព សន្តិសុខ និងស្ថានភាពម៉ាក្រូ សេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំគ្រប់កាលៈទេសៈត្រូវរក្សា បានជាមូលដ្ឋាន ។

**៤-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី៤ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារ
សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និង
ទំនាក់ទំនងសាធារណៈ**

-មុខងារនេះសំដៅអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិប្រកបដោយកិត្យានុភាព និងផ្ទៃផ្ការបស់ព្រឹទ្ធសភា ។

-ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មក្នុងការលើកកម្ពស់ផលប្រយោជន៍ និងកិត្យានុភាពជាតិនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌតំបន់ និងអន្តរជាតិ ដោយមានទំនាក់ ទំនងទ្វេភាគីជាមួយសភានៃប្រទេសជាមិត្ត ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងពហុភាគីល្អ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌសហភាពអន្តរសភា (IPU) សមាគមអន្តរសភាអាស៊ាន (AIPA) សមាគមសភានៃប្រទេសប្រើភាសាបារាំង (APF) និងអង្គការផ្សេងៗទៀតដូចជា APPF, APA, CLV, ។ល។

-បង្កើនសមត្ថភាពសមាជិកព្រឹទ្ធសភា និងមន្ត្រីរាជការ នៃអគ្គលេខាធិការ ដ្ឋានព្រឹទ្ធសភាលើការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ដើម្បីធ្វើជាមធ្យោបាយ នៃការប្រាស្រ័យឆ្លើយឆ្លង និងការប្រជុំអន្តរសភាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

-តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដ៏ល្អប្រពៃទាំងនេះ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវខិតខំ ផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍អំពីកិច្ចការសភា និងចេះទាក់ទាញការគាំទ្រ និងជំនួយ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័នឱ្យបានឆាប់រហ័ស តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេក ទេសរបស់សភាសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល និងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ ព្រមទាំង ការផ្តល់ជំនួយជាសម្ភារ បរិក្ខារ និងទឹកថ្លៃធ្វើការ ។

-ព្រឹទ្ធសភា ត្រូវមានទំនាក់ទំនងប្រកបដោយផ្ទៃផ្កាជាមួយស្ថានឯកអគ្គរាជទូត-រដ្ឋទូតនៃប្រទេសជាមិត្ត អង្គការ អន្តរជាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សង្គមស៊ីវិល សមាគមក្នុង និងក្រៅប្រទេស ។ ជាពិសេស ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បំពេញកាតព្វកិច្ចជាមួយដៃគូទាំងឡាយដែលកំពុងជួយ ឬនឹងចូលមកជួយសហប្រតិបត្តិការពហុរូបភាព និងពហុវិស័យឱ្យបានល្អប្រកបដោយផ្ទៃផ្កា និងមានផលប្រយោជន៍ពិតប្រាកដ ។

ជាពិសេស ត្រូវចាប់អារម្មណ៍ និងយល់ថា ចាប់ពីសតវត្សទី២០មកមានការផ្លាស់ប្តូរ២ដំណាច់ និងខុសគ្នា ៖

❶ នៅក្នុងសតវត្សនេះមានការកកើតនូវសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ឬពហុភាគី ដោយមានការបង្កើតនូវអង្គការអន្តរជាតិជាច្រើន ។ វិស័យនៃសមត្ថកិច្ចរបស់អង្គការទាំងនេះប៉ះពាល់ទៅស្ទើរតែគ្រប់សកម្មភាពរបស់មនុស្ស សិទ្ធិមនុស្ស និងសិទ្ធិសង្គម នយោបាយ ការងារ និងផ្សេងៗទៀត ។ ស្ថាប័នទាំងនោះគឺជាអាទិភាពនៃការងារអន្តរជាតិរបស់រដ្ឋជាភាគី ដែលតំណាងរបស់រដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយគ្នាតាមរយៈសន្និសញ្ញា ពិធីសារ និងកិច្ចព្រមព្រៀងនានា ។

សភាត្រូវផ្តល់សច្ចាប័នដល់កិច្ចព្រមព្រៀង ឬឯកសារដែលបានបញ្ចប់រួចហើយ និងអនុម័ត (ឬធ្វើវិសោធនកម្ម) នូវច្បាប់ចាំបាច់នានា ដើម្បីដាក់អនុវត្តជាក់ស្តែងនូវការព្រមព្រៀងទាំងនោះ ។

❷ នៅពាក់កណ្តាលសតវត្សទី២០ មានកកើតនូវដំណើរការសមាហរណកម្មតំបន់ ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងមូលហេតុជាច្រើនពីសំណាក់ប្រទេសពាក់

ព័ន្ធ ដែលមានបំណងប្រាថ្នាឆ្ពោះទៅកាន់ការឯកភាពគ្នា ដើម្បីជំនះលើការ
បែកបាក់គ្នាក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ និងធានាស្ថេរភាព និងសន្តិភាពតំបន់ ដោយឈរ
លើជំនឿថា «ការចូលរួមគ្នាគឺជាកម្លាំង»។ ក្រៅពីនេះនៅមានចលនារួមគ្នា
កសាងសហគមន៍នៃជោគវាសនារួម ដោយធ្វើសេចក្តីសម្រេចសំខាន់ៗ ដើម្បី
សហគមន៍នោះកាន់តែរលូន និងល្អប្រសើរឡើង ។ ប្រទេសនានាបានសម្រេច
ធ្វើសមាហរណកម្មជាលំដាប់នូវទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច និងអង្គធាតុ ឬវិស័យផ្សេងទៀត
របស់រដ្ឋរៀងៗខ្លួន ដោយគិតគូរអំពីគោលការណ៍បំពេញបន្ថែម (Principe
de subsidiarité) ទៅវិញទៅមក ។

យើងកំពុងរស់នៅក្នុងពិភពលោកមួយដែលកាន់តែពឹងពាក់គ្នាទៅវិញ
ទៅមក ព្រោះវាពាក់ព័ន្ធនឹងបរិស្ថាន សន្តិសុខរូបវន្ត និងសន្តិសុខខាងការផ្លាស់
ប្តូរព័ត៌មាន សុខភាពសាធារណៈ បញ្ហាអន្តោប្រវេសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្ម ការគេចពន្ធ..។
នេះជាបាតុភូតដែលបង្កើនល្បឿននា២០ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ដែលធ្វើឱ្យមានការ
ពឹងពាក់គ្នារវាងប្រទេសនានាកាន់តែខ្លាំងក្លាឡើង ។

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ខ្សែបន្ទាត់ដែលបែងចែករវាងនយោបាយក្នុងប្រទេស
ជាមួយនយោបាយក្រៅប្រទេស ឬអន្តរជាតិកាន់តែលែងច្បាស់លាស់។ ហេតុនេះ
សភាត្រូវរកមធ្យោបាយដើម្បីដើរហួស ឬជំនះផ្លាស់ប្តូរនូវទម្លាប់ជាប្រពៃណី ដែល
អង្គនីតិប្រតិបត្តិទទួលកាន់កាប់តែឯងនូវនយោបាយអន្តរជាតិ ។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវ
ដាក់នយោបាយអន្តរជាតិមកឱ្យសភាតាមដានត្រួតពិនិត្យមើល ដូចនយោបាយ
ខាងក្នុងប្រទេសដែរ ។

វិសាលភាពរបស់សភានៅក្នុងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ត្រូវធ្វើឱ្យបាន
ជាក់ស្តែងដោយសកម្មភាពរួមគ្នា តាមរបៀប២យ៉ាងដែលផ្សារភ្ជាប់គ្នាដូចតទៅ៖

-បង្កើនឥទ្ធិពលទៅលើនយោបាយការបរទេសរបស់ប្រទេសរៀងៗខ្លួន
លើបញ្ហាទាំងឡាយដែលត្រូវដោះស្រាយនៅអង្គការសហប្រជាជាតិ និងវេទិកា
ចរចាអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ។

-ទទួលបានព័ត៌មានអំពីកិច្ចដំណើរការប្រជុំ និងលទ្ធផលនៃការចរចា
ទាំងឡាយដែលរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើ ។

-ផ្តល់សច្ចាប័ន កាលណារដ្ឋធម្មនុញ្ញអនុញ្ញាតទៅលើអត្ថបទសន្ធិសញ្ញា
ឬកិច្ចព្រមព្រៀងដែលចុះហត្ថលេខាដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។

-រួមវិភាគទានយ៉ាងសកម្មដល់ការដាក់អនុវត្តន៍នូវលទ្ធផលនៃការចរចា
និងកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងឡាយ ។

ដើម្បីសកម្មភាពអាចដើរតួនាទីមានប្រសិទ្ធភាពលើកិច្ចការអន្តរជាតិសភា
នោះត្រូវ៖

-មានបទដ្ឋានគតិយុត្តច្បាស់លាស់ ដែលជាគ្រឹះសម្រាប់ការចូលរួមរបស់
សភា ។

-ទទួលបានព័ត៌មានអំពីគោលនយោបាយប្រកាន់យកដោយរាជរដ្ឋាភិ-
បាល និងជំហរជុំវិញការចរចាជាមុន ហើយត្រូវបានពិគ្រោះយោបល់ដោយមាន
ព័ត៌មានច្បាស់លាស់ស្តីពីខ្លឹមសារ និងបរិបទនៃគោលនយោបាយដែលគ្រោង
ប្រកាន់យក ។

-មានការចាត់តាំង និងធនធានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សិក្សាបញ្ហាទាំងនេះ
ជាពិសេស នៅក្នុងជួរសមាជិកសភាត្រូវមានអ្នកឯកទេស ដើម្បីចូលរួមប្រជុំ
ការងារចាំបាច់របស់គណៈកម្មការឯកទេស ។

-មានលទ្ធភាពចោទសួរសំណួរដល់មន្ត្រី និងអ្នកចរចាពាក់ព័ន្ធ ហើយ
អាចសម្តែងយោបល់នយោបាយជូនរាជរដ្ឋាភិបាល ទោះបីយោបល់នោះតាម
ផ្លូវច្បាប់ ពុំមែនជាការចាប់បង្ខំក្តី ។

-ត្រូវរួមបញ្ចូលដោយពេញសិទ្ធិក្នុងគណៈប្រតិភូរដ្ឋាភិបាលទៅប្រជុំនៅឯ
វេទិកាអន្តរជាតិ ។

សិទ្ធិមនុស្ស

សភា និងសមាជិកសភាមានតួនាទីគន្លឹះនៅក្នុងការលើកតម្កើង និងកិច្ច
ការពារសិទ្ធិមនុស្ស ។ សកម្មភាពរបស់សភាទាំងមូលជាអាទិ៍ ធ្វើច្បាប់ អនុម័ត
ថវិកា និងតាមដានត្រួតពិនិត្យរដ្ឋាភិបាល ដែលអនុវត្តភារកិច្ចពាក់ព័ន្ធដល់
សិទ្ធិនយោបាយ ស៊ីវិល សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌ ។ បានន័យថា ចំណាត់ការ
របស់រាជរដ្ឋាភិបាល តែងមានផលប៉ះពាល់ដល់ការប្រតិបត្តិសិទ្ធិមនុស្ស ។ ដូច្នេះ
សភាដើរតួជាឆ្នាំការពារសិទ្ធិមនុស្ស ។

ដើម្បីចូលជាធរមាននូវសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ រួមទាំងសន្ធិសញ្ញាដែល
ពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិមនុស្ស ចាំបាច់មិនអាចខ្វះបាននូវការយល់ព្រមផ្តល់សច្ចាប័ន
ពីសភា ។

សមភាពរវាងភេទ

សន្ធិសញ្ញាជាច្រើនតម្រូវឱ្យរដ្ឋឱ្យដាក់ជូននូវរបាយការណ៍តាមពេល
កំណត់ទៀងទាត់ ស្តីពីស្ថានភាពនៃដំណើរទៅមុខក្នុងការអនុវត្តនូវសន្ធិសញ្ញា
ទាំងនេះនៅក្នុងកម្រិតជាតិ ។ ជាឧទាហរណ៍ ករណីអនុសញ្ញាស្តីពីការលុប
បំបាត់នូវគ្រប់រូបភាពនៃការរើសអើងចំពោះនារី និងពិធីសារ (តាមការស្ម័គ្រ
ចិត្ត) ។

តាមគំរូដែលបានធ្វើចំពោះសិទ្ធិមនុស្ស សភាកាន់តែច្រើនបានបង្កើត
គណៈកម្មការពិសេស ឬស្ថាប័នដទៃទៀតដែលទទួលបន្ទុកអំពីបញ្ហាសមភាព
រវាងភេទ និង/ឬប្រគល់ឱ្យគណៈកម្មការសភាដែលមានស្រាប់នូវអណត្តិអំពី
បញ្ហានេះ ។

ការអភិវឌ្ឍ

បញ្ហានៃការចូលរួមរបស់សភាកាន់តែមានសារសំខាន់ នៅក្នុងការអនុវត្តនូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយនិរន្តរភាព ។

មានវិធីសាស្ត្រ២របៀប នៃការចូលរួមរបស់សភានៅក្នុងដំណើរការ SDG ដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់ការអនុវត្ត៖

-ការចូលរួមរបស់សមាជិកសភាក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយជាតិ តាមរយៈកិច្ចការដែលបានសម្រេចនៅក្នុងគណៈកម្មការពិសេសរបស់សភា និងសកម្មភាពដែលបានធ្វើក្នុងគណៈកម្មការការងារតាមវិស័យ ។

-ការត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់ដល់កន្លែង អំពីការអនុវត្តគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ពុំត្រឹមតែដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់តាមទិដ្ឋភាពគណនេយ្យភាពប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងដើម្បី កំណត់ថាតើគោលនយោបាយនេះអាចកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដែរឬទេ ?

ពាណិជ្ជកម្ម

ផលប៉ះពាល់ខាងច្បាប់ទម្លាប់ (Effects régulateurs) ៖ ជាទូទៅសភានានា ពុំមានជម្រើសណាក្រៅពីទទួលយកនូវច្បាប់ទាំងឡាយ ដែលខាងរាជរដ្ឋាភិបាល បានចុះហត្ថលេខាក្នុងគ្របខ័ណ្ឌតំបន់ ឬអន្តរជាតិរួចហើយ និងបញ្ជូនមកសភា ដោយពុំអាចធានាច្បាស់បានថា ច្បាប់ទាំងនោះសមស្របទៅនឹងគោលដៅជាតិ និងបំណងប្រាថ្នារបស់ប្រជាជនឡើយ ។

នេះគឺជាវិស័យមួយ ដែលការត្រួតពិនិត្យរបស់សភាទៅលើដំណើរការ ចរចាដែលមានសារសំខាន់ជាគន្លឹះ ។ សភាជាច្រើនបានប្រកាន់យកវិធានការ ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានអំពីការរីកចម្រើននៃការចរចា និងខិតខំណែនាំរាជ រដ្ឋាភិបាលឱ្យប្រកាន់យកជាបន្តបន្ទាប់នូវគោលនយោបាយសមស្រប ។

ការចូលរួមរបស់សភានៅក្នុងដំណើរការសហបាតកម្មតំបន់

តំបន់ជាច្រើននៅលើពិភពលោកកំពុងធ្វើដំណើរទៅតាមទិសសហបាតកម្ម។ បាតុភូតនេះមានប្រភពដើមនៅអឺរ៉ុប ពង្រីកទៅទ្វីបអាហ្វ្រិក អាមេរិកឡាទីន នៅអាស៊ី និងនៅក្នុងពិភពអាវ៉ាប់ ។ ទោះបីប្រទេសទាំងនេះស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលខុសគ្នាក្តី តែពួកគេមានចំណុចរួមជាច្រើន។ ប៉ុន្តែសហបាតកម្មតំបន់នេះ ក៏តែងតែនាំមកនូវការប្រឈមជាច្រើនដល់សភាជាតិនានាជាពិសេស វិស័យនីតិកម្ម នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ និងបរិស្ថាន ។

សហប្រតិបត្តិការសភា

របៀបនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសភាទាំងកម្រិតពិភពលោក និងកម្រិតតំបន់ មានរូបភាពជាច្រើន ៖ ការទូតសភា(Diplomatic Parlementaire) សហប្រតិបត្តិការអន្តរសភា(Coopération Interparlementaire) និងសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស(Coopération Technique) ។

ការទូតសភា

ការទូត គឺជាបេសកកម្មរបស់អង្គនីតិប្រតិបត្តិ ដែលត្រូវការពារភាពតំណាងនៅឯបរទេសនូវទស្សនៈរបស់រដ្ឋខ្លួន ។ សមាជិកសភាមិនថាបុរសឬនារី ជាតួអង្គអ្នកនយោបាយដែលមានទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួន ដែលពុំចាំបាច់បង្ខំឱ្យដូចគ្នាទៅនឹងជំហរផ្លូវការរបស់ប្រទេសខ្លួនឡើយ ។ ប្រការនេះបាននាំឱ្យពួកគេមានក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធវិធីងាយស្រួលបត់បែន ដែលអ្នកការទូតគ្មាន ។ ភាពទន់ភ្លន់នេះបានអនុញ្ញាតឱ្យសមាជិកសភាពិភាក្សាដោយសេរីជាមួយសហសេរីកនៃប្រទេសផ្សេងទៀត និងលើកឡើងនូវសំណើថ្មីៗ ចំពោះបញ្ហាខ្លះដែលទាល់ច្រក ហើយហាក់ដូចជាពុំអាចដោះស្រាយបានរហូតមកដល់ពេលនោះ។

ការទូតសភាពុំត្រឹមតែជាទំនាក់ទំនងរវាងសមាជិកសភាប៉ុណ្ណោះទេ ។ សមាជិកនៃសភាមួយអាចធ្វើដំណើរទៅកាន់ប្រទេសមួយទៀត ដើម្បីជួបសន្ទនាជាមួយអ្នកដឹកនាំនៃស្ថាប័នផ្សេងៗដើម្បីរកដោះស្រាយបញ្ហា ឬដើម្បីបញ្ចប់ជម្លោះ ។

សហប្រតិបត្តិការសភា

ក្នុងទសវត្សចុងក្រោយ មានការបង្កើនការផ្លាស់ប្តូររវាងសភាជាច្រើនរូបភាព ។

សភាទាំងអស់បានចាប់ផ្តើមជារូបភាពសហប្រតិបត្តិការទេភាគី ដូចជាបង្កើតក្រុមមិត្តភាពទេភាគី ដើម្បីជំរុញសហប្រតិបត្តិការរវាងសភា និងប្រទេសសាមី ។

ក្រៅពីនោះ មានបណ្តាញមិនផ្លូវការរបស់សមាជិកសភា ដែលជួបជុំគ្នាដើម្បីពិចារណាដោះស្រាយអំពីបញ្ហាជាក់ស្តែងផ្សេងៗ ដូចជាបញ្ហាពាក់ព័ន្ធដល់ការអភិវឌ្ឍ ឬដល់ប្រជាសាស្ត្រ ការបន្ថយសញ្ជាតិ ឬអារុជន្តខ្លី...។ល។

បណ្តាញរបស់សមាជិកសភាដើម្បីសកម្មភាពទាំងស្រុង (PGA: Parliamentarians for Global Action) មានកម្មវត្ថុជាច្រើន ជាពិសេស ទទួលបានជោគជ័យដើម្បីប្រមូលផ្តុំសាធារណជនឱ្យគាំទ្រដល់ការបង្កើតតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ។

ក្រៅពីនោះ មានរចនាសម្ព័ន្ធសភាដែលមានលក្ខណៈផ្លូវការដូចជាសមាគមសភា Commonwealth និងសមាគមសភានៃប្រទេសប្រើភាសាបារាំង (APF)...។ល។

គេឃើញមានផងដែរនូវអង្គការសភាតំបន់ និងអនុតំបន់ (Assemblées Parlementaires Régionales et sous-Régionales) ។ ជានិទ្ទាការបច្ចុប្បន្ន សភានានាបានឧទ្ទិសកាន់តែច្រើននូវពេលវេលា និងធនធានសម្រាប់សហប្រតិបត្តិការសភានៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌតំបន់ ។

អង្គការសកាតំបន់មានការខិតខំជួយ ដើម្បីជំរុញសមាហរណកម្ម
តំបន់ និងការសហការគ្នាកាន់តែល្អប្រសើរឡើងរវាងប្រទេសជាសមាជិក ។

ការជួយខាងបច្ចេកទេស

ពាក្យថា ការជួយខាងបច្ចេកទេស (Assistance Technique) និយាយ
ដល់វិធានការប្រកាន់យកដោយស្ថាប័ន ឬដោយបុគ្គលនានា ដើម្បីជួយពង្រឹង
ដល់សមត្ថភាពរបស់សកាណាមួយ ជាពិសេសនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍
និងប្រទេសប្រជាធិបតេយ្យថ្មី ដើម្បីឱ្យសកាទាំងនោះបំពេញបាននូវមុខងារ
របស់ខ្លួន។ ការជួយខាងបច្ចេកទេសកើតចេញពីទស្សនៈថា សកាមួយដែល
នៅក្នុងខ្លួននៅឡើយ តែងខ្វះខាតនូវធនធានមនុស្ស និងសម្ភារដែលខ្លួនត្រូវ
ការ ដើម្បីបំពេញដោយមានប្រសិទ្ធភាពនូវអាណត្តិដែលប្រគល់ដោយរដ្ឋធម្ម
នុញ្ញ ។ គេអាចកំណត់អំពីជំនួយខាងបច្ចេកទេស ថាជាសំណុំនៃមធ្យោបាយ
ហិរញ្ញវត្ថុ សម្ភារ និងឯកទេស (Expertise) ដែលប្រទេសប្រជាធិបតេយ្យដ៏រឹង
មាំ និងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍នៅខាងជើងផ្តល់ដល់សកានៃប្រទេសប្រជាធិបតេយ្យ
ទើបកកើត និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍នៅខាងត្បូង ។

ការជួយខាងបច្ចេកទេសអាចមានរូបភាពផ្សេងៗដូចតទៅ៖ ការអភិវឌ្ឍ
រចនាសម្ព័ន្ធ ការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន តាមរយៈការបញ្ចូលនីតិវិធីថ្មីដែលបានកែលំអ
ឬការធ្វើទំនើបកម្មនូវដំណើរការសកា ការណែនាំតាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរបទ
ពិសោធន៍ និងព័ត៌មានរវាងសមាជិកសកានៃប្រទេសផ្សេងៗ ការពង្រឹងសមត្ថ
ភាព និងវិសិដ្ឋកម្មវិជ្ជាជីវៈ (ការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រី និងសមាជិកសកា) និង
ការអភិវឌ្ឍនូវសមត្ថកិច្ចខាងច្បាប់ (នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌដែលសកាបានទទួលនូវ
ការជួយឧបត្ថម្ភក្នុងពេលរៀបចំតាក់តែងច្បាប់ថ្មី ឬវិសោធនកម្មអត្ថបទច្បាប់
ចាស់ពីមុន) ។

ជាធម្មតា ការជួយខាងបច្ចេកទេសអាចគ្របដណ្តប់ទៅលើវិស័យផ្សេងៗដូចជា៖ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់សភា និងបទដ្ឋាននៃនីតិវិធីផ្សេងៗទៀត ប្រព័ន្ធគណៈកម្មការ នីតិកម្ម មុខងារតំណាងរបស់សភា មុខងារត្រួតពិនិត្យ រដ្ឋបាលបណ្តាញយ សេវាឯកសារ និងស្រាវជ្រាវ និងកាលប្បវត្តិ ។ បញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិមនុស្ស និងសមភាពរវាងភេទ បានប្រមូលផ្តុំវិស័យជាច្រើនដែលត្រូវជួយជាអាទិភាពមួយនៅក្នុងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល ព្រមទាំងសេវាពិគ្រោះយោបល់ ។ ការគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍរចនាសម្ព័ន្ធគ្របដណ្តប់ជាអាទិ៍ទៅលើប្រព័ន្ធសម្លេង ការថតសម្លេងទុក Audiovisuels និងការផ្សព្វផ្សាយតាមវិទ្យុអំពីសម័យប្រជុំពេញអង្គរបស់សភា សេវាបោះពុម្ព ការដឹកជញ្ជូន និងការជួសជុល ឬកសាងកន្លែងធ្វើការ ។

ការជួយខាងបច្ចេកទេសមានទម្រង់ផ្សេងៗដូចតទៅ៖ ការផ្តល់សេវាពិគ្រោះយោបល់ ការរៀបចំសិក្ខាសាលា ទស្សនកិច្ចសិក្សា ការទទួលជាបណ្តោះអាសន្ននូវបុគ្គលិក សេវាបណ្តុះបណ្តាលនៅនឹងកន្លែងធ្វើការ ការប្រជុំ និងសន្និសីទ ។

សូមកត់សម្គាល់ថា បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍ គឺជាផ្នែកកាន់តែសំខាន់ឡើងនៅក្នុងកម្មវិធីជំនួយបច្ចេកទេស ។

កំណត់សម្គាល់

* ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិកំពុងរងគ្រោះដោយឱនភាពប្រជាធិបតេយ្យដែលត្រូវតែខិតខំបំពេញដោយការចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់សភានៅក្នុងកិច្ចការពិភពលោក និងតំបន់ ។

នៅក្នុងកម្រិតពិភពលោក សភាត្រូវខិតខំសហការជាមួយវេទិកា ឬអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល ដោយរដ្ឋនីមួយៗត្រូវឈរលើសមភាព បង្កើតឡើងនូវកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងឡាយដែលត្រូវយកមកអនុវត្តនៅរដ្ឋរៀងៗខ្លួន ។

នៅក្នុងកម្រិតតំបន់ សភាត្រូវសម្របខ្លួនទៅនឹងស្ថានភាពថ្មី ដែលជាលទ្ធផលនៃការផ្ទេរអធិបតេយ្យភាពខ្លះ (គ្មានករណីបែបនេះទេនៅក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ) ជាគុណប្រយោជន៍ដល់ស្ថាប័នថ្មីរបស់តំបន់ ។

ជាមួយនឹងការខិតខំក្នុងកម្រិតជាតិ ត្រូវបន្ថែមនូវការចូលរួមអន្តរជាតិតាមរយៈសហប្រតិបត្តិការអន្តរសភាអន្តរជាតិ និងតំបន់ ។

៥-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី៥ : ការពង្រឹងពង្រីកមុខងារអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន

៥.១-ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ដើម្បីព្រឹទ្ធសភាមានសេវាគាំទ្រប្រកបដោយគុណភាព

-ដើម្បីអាចអនុវត្តមុខងារទាំងប្រាំ (មុខងារនីតិកម្ម មុខងារតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ មុខងារតំណាង និងមុខងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងមុខងារអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន) ឱ្យបានប្រកបដោយគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពពិតប្រាកដ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវតែទទួលបាននូវសេវាគាំទ្រដ៏គាប់ប្រសើរពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ។ ក្រៅពីសេវាគាំទ្រផ្ទាល់ដល់មុខងារទាំង៥ខាងលើនេះ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវផ្តល់សេវាគាំទ្រផ្សេងៗទៀតដូចជា ការរៀបចំកំណត់បង្ហាញ ការធ្វើរបាយការណ៍ ការសង្ខេបរបាយការណ៍ ការស្រាវជ្រាវ ការរៀបចំឯកសារ ការរៀបចំកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការនានា គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ និងសម័យប្រជុំព្រឹទ្ធសភា (សាមញ្ញ វិសាមញ្ញ) ការរៀបចំកម្មវិធីផ្សេងៗតាមភូមិភាគ ការបំពេញលេសកកម្មក្នុង/ក្រៅប្រទេស...។ល។ អាស្រ័យហេតុនេះ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានគប្បីបន្តខិតខំជាអាទិភាពដូចតទៅ ៖

-ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បំពាក់មធ្យោបាយ និងធនធានបន្ថែមសមស្របព្រមទាំងទឹកនៃឆ្នាំធ្វើការឱ្យបានកាន់តែសមរម្យ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និង

គុណភាពនៃសេវាគ្រប់ប្រភេទរបស់ព្រឹទ្ធសភា ។ ជាចម្បង ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ដល់ប្រព័ន្ធការពារសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព ជាសុកភាព ព្រមទាំងបរិស្ថានឱ្យបាន កាន់តែល្អថែមទៀត។

-មន្ត្រីរាជការព្រឹទ្ធសភា ត្រូវមានចំណេះដឹងខ្ពស់ សមត្ថភាពជំនាញ និង បច្ចេកវិទ្យា ព្រមទាំងភាសាបរទេសណាមួយច្បាស់លាស់។ ជាចាំបាច់ ត្រូវពិចារណារៀបចំឱ្យមានក្របខ័ណ្ឌជាទីប្រឹក្សា អ្នកជំនាញជាន់ខ្ពស់ខាងច្បាប់ នីតិវិធី ការស្រាវជ្រាវកិច្ចការសភា និងកិច្ចការអន្តរជាតិ ដើម្បីបង្កើតជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ នៃប្រសិទ្ធភាព ប្រសិទ្ធផលសម្រាប់ការផ្តល់ពហុសេវា ដែលទាមទារសមត្ថភាព ឯកទេសកាន់តែខ្ពស់ (តម្រូវការស្ថាប័ន តម្រូវការប្រទេស តម្រូវការសហប្រតិបត្តិការតំបន់ និងអន្តរជាតិ) ។

-ត្រូវបន្តយកចិត្តទុកដាក់វិនិយោគដល់ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងបង្កើន សមត្ថភាពរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានស្នូល ដែលមាននាយកដ្ឋានសំខាន់ៗជាសេនា ធិការដូចជា នីតិវិធី ស្រាវជ្រាវច្បាប់ ស្រាវជ្រាវទូទៅ ស្រាវជ្រាវកិច្ចការសភា ស្រាវជ្រាវខាងថវិកា ស្រាវជ្រាវខាងទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ លេខាធិការដ្ឋានអម គណៈកម្មការនានា នាយកដ្ឋានភូមិភាគ និងសហភាពដែនដី និងលេខាធិការ ដ្ឋានក្រុមទាំងឡាយ ។

-អគ្គនាយកដ្ឋានបង្កើត និងអគ្គនាយកដ្ឋានគាំទ្រ ត្រូវខិតខំអភិវឌ្ឍន៍ សមត្ថភាពឱ្យខ្ពស់ ដើម្បីផ្តល់សេវាចាំបាច់ឱ្យបានកាន់តែល្អប្រសើរ និងទាន់ ពេលវេលា ។

-ត្រូវបន្តបណ្តុះបណ្តាលជួរមន្ត្រីរាជការឱ្យមានវប្បធម៌មូលដ្ឋានក្នុងខ្លួន ដូចជា វប្បធម៌នយោបាយ វប្បធម៌រដ្ឋបាល វប្បធម៌សភា វប្បធម៌ប្រជាធិបតេយ្យ

វប្បធម៌នីតិវដ្ត និងវប្បធម៌ជាតិ ។ ជាពិសេសត្រូវចេះនិយាយខ្មែរ សរសេរខ្មែរ និងប្រើប្រាស់ភាសាខ្មែរឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមក្បួនវេយ្យាករណ៍ខ្មែរ (ទាំងនិយាយ សរសេរ ទាំងការបកប្រែ) ។

-ត្រូវបន្តបណ្តុះបណ្តាលសមាជិកព្រឹទ្ធសភា និងជួរមន្ត្រីរាជការឱ្យចេះប្រើប្រាស់ដោយទូលំទូលាយក្នុងការងារប្រចាំថ្ងៃនូវប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ប្រសិទ្ធផល ព្រមទាំងចេះបង្កើតកម្មវិធីសម្រាប់បំពេញតម្រូវការក្នុងប្រភេទសេវាចាំបាច់ របស់អង្គភាពរៀងៗខ្លួន ទាំងការដឹកនាំគ្រប់គ្រង និងការប្រាស្រ័យធ្វើយន្តងជាសាធារណៈ ។

-ត្រូវបន្តបណ្តុះបណ្តាលជួរមន្ត្រីរាជការខាងរដ្ឋបាលឱ្យចេះស្ទាត់នូវជំនាញចាំបាច់ដូចជា លេខាធិការ រដ្ឋបាល ហិរញ្ញវត្ថុ គណនេយ្យ ការធ្វើផែនការ ការរៀបចំថវិកា និងគម្រោង ការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌ អធិការកិច្ច និងសវនកម្ម ព្រមទាំងកំណែទម្រង់សាធារណៈលើគ្រប់វិស័យ ។

-ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលជួរអ្នកគ្រប់គ្រងអំពីការគ្រប់គ្រងទូទៅ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ការងារគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាធារណៈ ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសភាទំនើប ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស ការធ្វើផែនការរយៈពេលខ្លី មធ្យម វែង ការដោះស្រាយជម្លោះ ការងារជាក្រុម ការងារពិធីការ និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ... ។ល។

-ត្រូវបន្តបណ្តុះបណ្តាលជួរមន្ត្រីរាជការក្នុងអគ្គនាយកដ្ឋានស្នូលអំពីការងារលេខាធិការ ការធ្វើកំណត់ហេតុសង្ខេប ពិស្តារ ការសរសេរអត្ថបទព័ត៌មាន ការធ្វើបទសម្ភាសន៍ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ ការប្រើប្រាស់ជវលេខ ការងារទំនាក់ទំនងសាធារណៈ ការវិភាគច្បាប់ ស្ថិតិ និងទិន្នន័យ ការរៀបចំសុន្ទរកថា និងបទអន្តរាគមន៍...។

-ត្រូវបន្តបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការអគ្គនាយកដ្ឋានបង្កែក អំពីការដឹកនាំ ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល ការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស ការ គ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ការងារកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ការធ្វើ ផែនការ ការសរសេរបាយការណ៍ ការងារសារពើភ័ណ្ឌ និងសំណង់ ភាសា បរទេស បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងជំនាញចាំបាច់សម្រាប់ការផលិតសេវាជាក់ ស្តែង។

-ត្រូវបន្តបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការអគ្គនាយកដ្ឋានគាំទ្រលើការងារ ពិធីការ ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ ទំនាក់ទំនងសាធារណៈ ការបោះពុម្ព ការផ្សព្វផ្សាយ ការងារព័ត៌មាន ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ការប្រើប្រាស់គេហទំព័រ Online Twitter, Facebook, E-mail... ការគ្រប់គ្រងបណ្ណាល័យ និងបណ្ណសារដ្ឋាន ។

-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបន្តខិតខំស្រាវជ្រាវ និងកសាងគោលនយោ- បាយ និងកែលម្អបទដ្ឋាននៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល គ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សគ្រប់ គ្រងហិរញ្ញវត្ថុតាមស្តង់ដារការងារនៃសកាទំនើប ព្រមទាំងខិតខំពង្រឹងសមត្ថភាព ក្រុមជនបង្គោលប្រឆាំងអំពើពុករលួយ អគ្គាធិការដ្ឋាន អង្គភាពលទ្ធកម្មសាធារ ណៈ អង្គភាពសវនកម្មផ្ទៃក្នុង អង្គភាពសវនកម្មបឋម នាយកដ្ឋានសំណង់ និង សារពើភ័ណ្ឌឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបង្កើនជំនឿទុកចិត្ត និងភាព សុខដុមក្នុងស្ថាប័ន ។

៥.២-ការអភិវឌ្ឍវិស័យទំនាក់ទំនងសាធារណៈ ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព របស់ព្រឹទ្ធសភា

-ការអភិវឌ្ឍបណ្ណាល័យ បណ្ណសារដ្ឋានព្រឹទ្ធសភាឱ្យទំនើប ដើម្បីបង្កើន សមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃការស្រាវជ្រាវ ជាគុណប្រយោជន៍ដល់តម្រូវការ ព្រឹទ្ធសភា និងសាធារណជនផង ។ ការបោះពុម្ពមានចុះលេខកូដ ISBN

(International Standard Book Number) ការថែរក្សាឯកសាររបស់ព្រឹទ្ធសភាក្នុង បណ្ណសារដ្ឋាន ត្រូវមានការរៀបចំឱ្យបានហ្មត់ចត់តាមស្តង់ដារនៃជំនាញ និងបច្ចេក ទេស ។

-ការអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានឱ្យមានទាំងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមូល ដ្ឋាន ទាំងការប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃដោយសកម្ម និងមានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការងារ គ្រប់វិស័យរបស់ស្ថាប័នផង ទាំងបម្រើដល់ការងារព័ត៌មាន ទំនាក់ទំនងអន្តរ- ជាតិ និងទំនាក់ទំនងសាធារណៈផង ។

-បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងសាធារណៈដ៏ទូលំទូលាយ តាមការផ្សព្វ- ផ្សាយព័ត៌មានតាមពហុ Media, ប្រព័ន្ធ Website, បណ្តាញសង្គម (Social Networks), វីឡូ, ទូរទស្សន៍, កាសែត...។

- សិក្សា និងបង្កើតសារមន្ទីរព្រឹទ្ធសភា ដើម្បីបង្កើតឡើងនូវស្មារតី និង មរតកប្រជាធិបតេយ្យរបស់ជាតិ និងរដ្ឋ សម្រាប់បន្តវេនពីជំនាន់មុនទៅជំនាន់ ក្រោយទៀត ។

-បង្កើនសមត្ថភាពរបស់ស្ត្រីយោសម្រាប់ការផលិតផលិតផលសោត ទស្សន៍ និងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងប្រព័ន្ធយោសនា ។

-ត្រូវខិតខំបង្កើនសមត្ថភាពទំនាក់ទំនង និងផលិតភាពនៃសេវារបស់ នាយកដ្ឋានព័ត៌មាន ដើម្បីធ្វើជាសេនាធិការដល់ស្ថាប័នលើការងារទំនាក់ទំនង សាធារណៈជាមួយមហាជន ម្ចាស់ឆ្នោត ប្រព័ន្ធយោសនា ក្រសួង ស្ថាប័ន សង្គម ស៊ីវិល... ដើម្បីឱ្យគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានខាងក្រោយលំដឹងដោយទូលំទូលាយ និងវិជ្ជមាន អំពីព្រឹទ្ធសភា ហើយចេះមកទំនាក់ទំនងការងារជាមួយព្រឹទ្ធសភា ដោយស្មារតី ស្ថាបនាពិតប្រាកដ ។

-គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ព្រឹទ្ធសភា គណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងសវនកម្ម អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវរក្សាទំនាក់ទំនងល្អជាមួយរាជ-
រដ្ឋាភិបាល (ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ) ដើម្បីទទួលបាននូវថវិកាប្រចាំឆ្នាំ
របស់ស្ថាប័ន ក្នុងបរិមាណសមស្របទៅនឹងតម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍស្ថាប័នលើគ្រប់
វិស័យ។

**៥.៣-ការធានាគ្រប់គ្រងសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព ជាសុកភាពព្រឹទ្ធសភាឱ្យ
បានពេញលេញ និងធានាការបើកចំហព្រឹទ្ធសភាជាសាធារណៈ
ឱ្យមានលក្ខណៈគាប់ប្រសើរ**

ក្នុងយុគសម័យបច្ចុប្បន្នដែលគំរាមកំហែងដោយអំពើភេរវកម្ម និង
អសន្តិសុខ អស្ថេរភាពខាងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានពីសំណាក់ពួកភេរវករ និង
ឧក្រិដ្ឋជន (Hackers-Criminals) គប្បីកសាងព្រឹទ្ធសភាឱ្យមានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ
រូបវន្ត ដែលបំពាក់ដោយកម្លាំងសន្តិសុខឯកទេស ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាខាងសន្តិសុខ
និងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាខាងការប្រាស្រ័យធ្វើយន្តងទំនើបទាន់សម័យ ។

ប្រការនេះទាមទារការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងជាច្រើន
ដំណាក់កាល បន្ទាប់ពីការធ្វើការសិក្សាដោយល្អិតល្អន់អំពីការគំរាមកំហែង
នានាមកលើស្ថាប័នព្រឹទ្ធសភា (Security Audit)។ ការវិនិយោគដើម្បីអភិវឌ្ឍ
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និងបច្ចេកវិទ្យាដែលធានានូវស្តង់ដារខ្ពស់ខាងសន្តិសុខ
សុវត្ថិភាព ក្លាយជាកត្តាចាំបាច់ពុំអាចខ្វះបាន ។

ជាមួយនោះ ត្រូវកសាងបទដ្ឋាន និងស្តង់ដារសន្តិសុខ ដើម្បីបញ្ជ្រាប
អប់រំ បណ្តុះបណ្តាលសមាជិកព្រឹទ្ធសភា មន្ត្រីបុគ្គលិក និងសាធារណៈជន ដើម្បី
យល់អំពីសារសំខាន់នៃការថែរក្សាសន្តិសុខ សុវត្ថិភាពសម្រាប់ស្ថាប័ន ព្រឹទ្ធសភា
និងដើម្បីធានាការបើកចំហជាសាធារណៈរបស់ស្ថាប័ននេះចំពោះសាធារណៈ
ជនដែលជាម្ចាស់ (ទស្សនៈ សភាជាផ្ទះរបស់ប្រជាជន) ។

សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព មិនត្រូវក្លាយជារឿងសម្រាប់ការបើកចំហរបស់ ព្រឹទ្ធសភាឡើយ ។

VII-ហានិភ័យ

-ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពរយៈពេល១០ឆ្នាំ ដោយ ឡែក៥ឆ្នាំចុងក្រោយទាមទារនូវបរិបទ លក្ខខណ្ឌ សមត្ថភាព ធនធាន ឆន្ទៈ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដ៏ទូលំទូលាយពីគ្រប់គ្នាអង្គសំខាន់ៗក្នុងព្រឹទ្ធសភា និង សង្គមជាតិ ព្រមទាំងសម្របទៅនឹងការវិវត្តក្នុងក្របខ័ណ្ឌតំបន់ និងពិភពលោក ផងដែរ ។

-ហានិភ័យខ្ពស់បណ្តាលមកពីជម្ងឺរាតត្បាត គ្រោះធម្មជាតិ អសន្តិសុខ និង ការគំរាមកំហែងផ្សេងទៀតតែងមានផលប៉ះពាល់ដល់ដំណើរការការងាររបស់ ព្រឹទ្ធសភាលើការបំពេញមុខងារទាំង៥ឱ្យបានល្អ ។ សភាពការណ៍តំបន់ និង ពិភពលោកដែលប្រែប្រួលមិនទៀងទាត់ និងស្មុគស្មាញ រួមទាំងវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្មតែងជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានមកលើកម្ពុជា ។

ផ្ទៃក្នុងព្រឹទ្ធសភាក៏ដូចជាផ្ទៃក្នុងជាតិ ទាមទារនូវការឯកភាពគ្នាខ្ពស់ ដើម្បី បង្កបរិយាកាសអនុគ្រោះប្រកបដោយសន្តិភាព សន្តិសុខ សុវត្ថិភាពពេញលេញ ដល់ដំណើរទៅមុខរបស់ព្រឹទ្ធសភា តាមគន្លងមហាវិថីនៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី ពហុបក្ស ស្មារតីបង្រួបបង្រួមផ្សះផ្សាជាតិ និងស្តង់ដារនៃសភាទំនើបពិតប្រាកដ ។

ភាពរលូន និងល្បឿននៃដំណើរការ ជារួមពីផ្នែកលើសមត្ថភាព និង ឆន្ទៈដាច់ខាតរបស់ព្រឹទ្ធសភា ដើម្បីជម្នះលើឧបសគ្គ និងការលំបាកតូចធំទាំង ឡាយដែលតែងតែកើតមាន ។ ចំណុចជាសារវន្ត គឺការអភិវឌ្ឍជាតិមានសន្ទុះ ថ្មី ប្រកបដោយសក្តានុពល និងនិរន្តរភាព ។

VIII-សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការពង្រឹងសមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភា ៗ មកប្រឆាំងយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពដែលមានចែងខាងលើនេះ ជាការឆ្លើយតបនឹងយុទ្ធសាស្ត្ររួមរបស់កម្ពុជា ដែលយកអភិបាលកិច្ចល្អ និងនីតិវិធីជាស្នូល ។ លើមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃសមត្ថភាព និងធនធានជាសក្តានុពលដ៏ធំ ដែលព្រឹទ្ធសភាកសាងបានមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ព្រមទាំងការប្តេជ្ញាចិត្ត ព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជាកំពុងសម្លឹងមើលប្រកបដោយមហិច្ឆតា និងសុទិដ្ឋិនិយមខ្ពស់ លើមាត់ដំរីដ៏មាំមួនទៅកាន់ស្តង់ដារការងារជាលក្ខន្តិកៈនៃសភាទំនើបលើសកលលោក ដើម្បីកាន់តែបំពេញបាននូវបេសកកម្មទទួលខុសត្រូវប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

ចាប់ពីពេលនេះទៅមុខ ព្រឹទ្ធសភាត្រូវបន្តស្ថិតនៅលើការដ្ឋានមួយដ៏ធំដែលត្រូវប្រមូលផ្តុំការខិតខំដើម្បីសម្រេចឱ្យបានជោគជ័យជាដំណាច់។ នូវផែនការសកម្មភាពទាំងឡាយដែលមានក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។ ជោគជ័យនៃដំណាក់កាលមួយ នឹងបានជាកម្លាំងជំរុញឱ្យដំណាក់កាលបន្ទាប់ទទួលបានជោគជ័យថ្មី រហូតដល់សម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យសមតាមសេចក្តីសង្ឃឹម និងទំនុកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ។ ជោគជ័យនៃដំណាក់កាលមួយអាចវាស់វែងបានតាមរយៈការកើនឡើងនូវប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទាំង៥ គឺ៖ (១)ប្រសិទ្ធភាពនៃមុខងារនីតិកម្ម (២)ប្រសិទ្ធភាពនៃមុខងារតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ (៣)ប្រសិទ្ធភាពនៃមុខងារតំណាង (៤)ប្រសិទ្ធភាពនៃមុខងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និង(៥) ប្រសិទ្ធភាពនៃការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន ។

ព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជាមានមោទនភាពលើសមិទ្ធផលដែលជាស្នាដៃនៃការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់សមាជិក សមាជិកាព្រឹទ្ធសភា គួបផ្សំនឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដ៏មានតម្លៃ និងមិនអាចខ្វះបានពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់។ អំណឹះតទៅព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជាប្តេជ្ញាបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពហុរូបភាព និងពហុវិស័យ

តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីជំរុញការខិតខំពង្រឹងសមត្ថភាពព្រឹទ្ធសភាឱ្យ
បានពេញលេញ ។ ព្រឹទ្ធសភាមានជំនឿជឿជាក់យ៉ាងមាំមួននឹងអាចបំពេញ
បាននូវបេសកកម្មប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន ដើម្បីចូលរួមកសាងកម្ពុជានីតិរដ្ឋ
និងបរិយាប័ន្នពិតប្រាកដ ដែលលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្សទាំងថ្នាក់ជាតិ
និងថ្នាក់ក្រោមជាតិត្រូវបានចាក់ឫសយ៉ាងជ្រៅ ដំណើរការគ្រប់គ្រងរដ្ឋ គ្រប់គ្រង
សង្គម គ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ចធានាបានតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពខ្ពស់ ។
ការអភិវឌ្ឍជាតិរលូន និងមាននិរន្តរភាព បរិស្ថានសង្គមប្រកបដោយយុត្តិធម៌
និងភាពស្អាតស្អំ ។ ដំណើរការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋទទួល
បានជោគជ័យយ៉ាងឆាប់រហ័ស ជាពិសេស ដំណើរការអនុវត្តជាប្រព័ន្ធនូវគោល
នយោបាយវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ បានទទួលលទ្ធផលផ្ទៃផ្កាពិតប្រាកដ
ជាគុណប្រយោជន៍ដល់ការអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់ លើគ្រប់វិស័យ ទាំង៨ភូមិភាគ
ក្នុងក្របខ័ណ្ឌទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

